

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

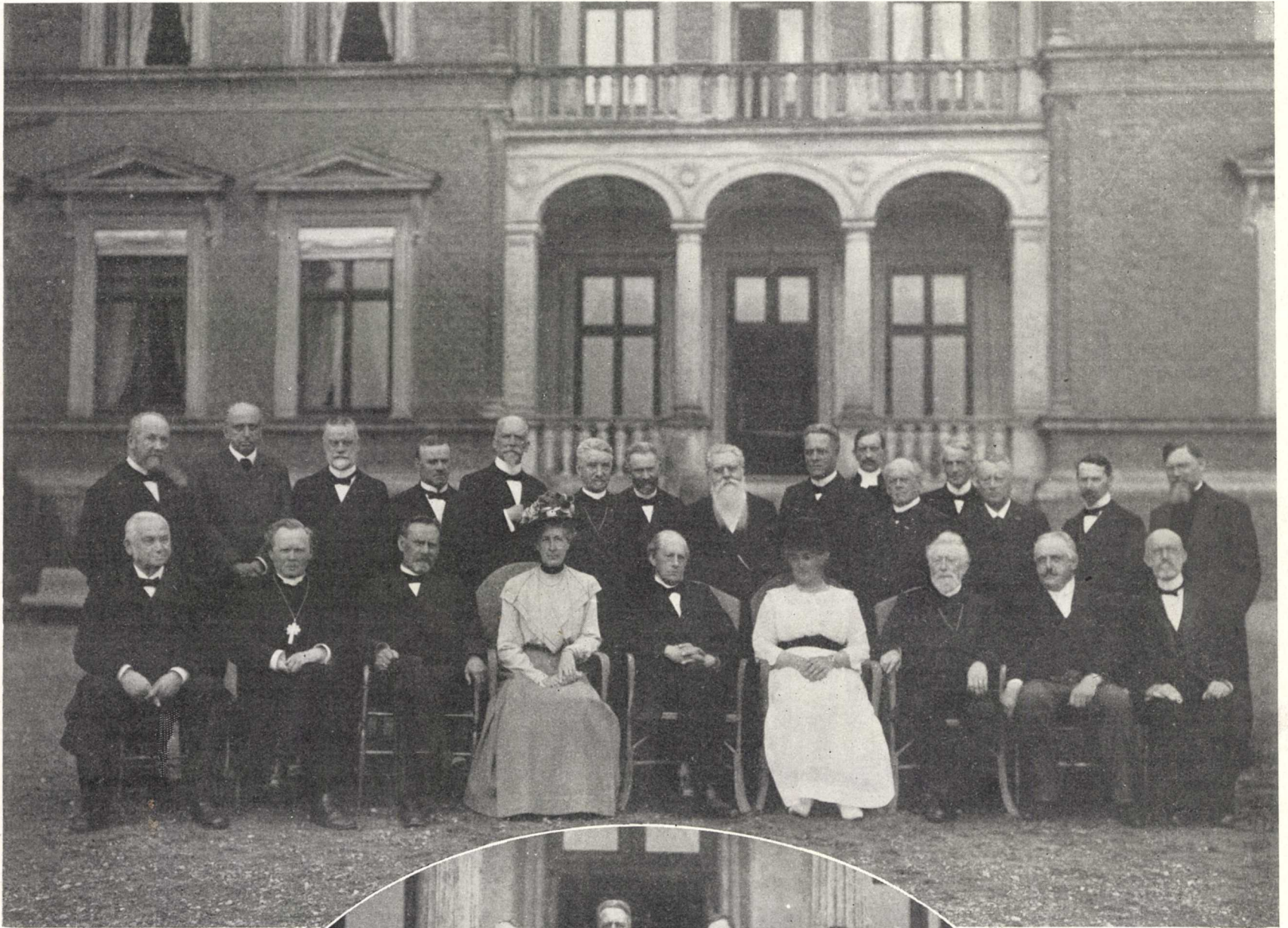
SÖNDAGEN DEN 1 AUGUSTI 1920.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
EBBA THEORIN.

Nordiska biskops- mötet

Övre bilden, i mitten: biskop Billing med grevinnan Harriet Wachtmeister till Kulla Gunnars-
torp på sin högra sida. På grevinnan W:s högra sida: biskop Ostenfeld, Köpenhamn och ärkebiskop Söderblom.

på Kulla- Gunnars- torp.

Mannen närmast till vänster om biskop Billing, biskop Böckman, Trondhjem. — Nedre bilden, i mitten: ärkebiskop Söderblom, omgiven av biskoparne Billing, Rodhe, Böckman o. Ostenfeld. — S. Almquist foto.

DAGLIGT LIV I WIEN. Av Elin Wägner.

I.

UNDER REVOLUTIONSDAGARNA förekom ett blodigt uppträd vid parlamentet. Det berättas att ljudet av en rullgardin, som fälldes för ett fönster, skrämde massan att börja skjuta mot nationalförsamlingen, varpå kulsprutorna svarade från parlamentets tak.

Hur odrägligt spända nerver måste inte en folkmassa ha för att förstora smällen av en gardin till en kulsprutesalva. Den gången fick folket åtminstone på det politiska området avreagera sin spänning genom att göra rent hus med kejsardömet, familjerna Habsburg och Parma med författning och traditioner, kort sagt genom att vända upp och ner på samhället.

På det privata området, i det dagliga livet bar det sig inte lika lätt. Här lämna skottväxlingarna förhållandena ungefär likadana som förut. En verklig revolution skulle här betyda upplösning av familjeenheten och det är ej ens för moderna människor en så rasande lätt sak. I stället för kejsardöme sätter man republik. Men det man skulle sätta i familjens ställe är ännu inte uppfunnet.

Om jag tänker på vad som slagit mig som mest typiskt för det dagliga livet i denna socialdemokratiska stat finner jag det vara i materiellt avseende nöden, d. v. s. den oerhörda knappheten och fördyringen av livsmedel och kläder samt de sociala efterverkningarna av den häftiga omvälvningen; som bragte socialdemokraterna till makten. I psykiskt avseende finner jag det typiska ligga i den yttersta andliga tröttheten och illusionslösheten, samt i en om gammal, allt för gammal, kultur vittnande förmåga att resignera, att gyckla över den egna olyckan. Man kan nu som under kriget säga om wienaren, att han är hoffnungslos aber heiter.

Två ting ha påverkat familjelivets yttre former: det påtvingna sammanboendet i ett eller par rum och centralköksätningen.

Den största lyx, som genomsnittsmedelklassen består sig framför den välavlönade arbetaren var bostadslyxen, möjligheten till avskildhet vid arbete, sömn och morgontoalett. I och med att denna lyx försvunnit har det borgerliga familjelivet proletariserats. Det är inte bara bostadskommissionen, som tar från familjerna överflödiga rum, som ju rimligt kan vara under nuvarande bostadsnöd. Strängare får bränslebristen fram. Den tvingar under vintern ihop familjen i ett rum, där dess dagliga liv måste utspela sig. Det fordras verklig viljestyrka för att under sådana förhållanden bevara — jag talar inte om frid och enighet — utan en kulturmänniskas vanor och andliga spänstighet. Det är kanske under dessa förhållanden en negativ fördel för familjerna att äta på centralkök, det minskar friktionsmöjligheterna.

Livet har blivit ytterligt svårt att leva i detta besegrade land, ja så svårt att flertalet anse det inte lönar mödan, och många dra konsekvenserna och lämna helst landet, i värsta fall livet frivilligt.

Inte bara för att man förlorat sådana värdesaker som ett mål för livet, utan därför att varje steg i den timliga världen kostar förargelse, möda, pengar, och därför att de små glädjeämnen äro uteslutna eller kosta orimliga uppoffringar.

Upphållandet av livet i rent fysisk betydelse blir livets uppgift, och det har åtminstone i vinter för otaliga varit en spännande frå-

ga, om det skulle lyckas eller ej. Vi erinra oss våra jagande husmödrar under krigsåren. Vad voro de mot Wiens husmödrar, som ständigt måste vara på spaning och jakt efter något ätbart, som täras av en evig oro att bordet en dag skall vara tomt, täras av ständig och lönlös indignation över handlarnas fräckhet, över de rikas egoism, som driva priserna i höjden, över tjänarnas lättja och tjuvaktighet. Däremellan uppskakade av de stora katastroferna, när ett värdefullt husgeråd slås sönder eller ett klädesplagg måste utdömas såsom odugligt att vidare bäras eller lagas. Ty vidmakthållandet av hemmet, det gradvisa förnyandet av bohaget, har blivit för de flesta en omöjlighet. Det som är slut, det är slut, och det gäller blott att inrätta sig utan. Så komma människorna under krigens herravälde, prigsivna åt Tüche des Objects. Husmödrar som fordom kunnat prestera värdefullt andligt arbete, klaga nu över att tid och sinnesro fullkomligt fattas därtill, liksom också atmosfären är ogynnsam i en tid, då andligt arbete är så föraktat som nu.

Om den groteska fördyringen av livsförnödenheterna har mycket stått i svenska tidningar. Det kostar nu tre gånger så mycket att hålla bohag och garderob i stånd som 1914 att köpa nytt. Alltså om ett par skor 1914 kostade 12 kr., kostar nu en halvsluning 350 kr., ett par nya uppåt 2,000, en herrkostym förr 60 kronor, vändning av en dito nu 2,000, och ny 8 à 10,000, en herrhatt förr 12 kronor, ett band till en herrhatt nu 60, 3 madrasser förr 100 kronor, överdrag till en madrass nu 600 kronor o. s. v.

Husmödrar ha efter att ha genomgått sina böcker försäkrat att deras hushåll nu skulle kosta 20 000 i månaden mot 300 förr, om de skulle leva nu som då.

Om man går på huvudgatorna i Wien, finner man butikfönstren fulla av vackra toaletter, lyxföremål, delikatesser. Men allt detta är endast för utlänningar och krigsvinnare. De äkta wienskor skulle det aldrig hända, att gå från gatan utan vidare in i en affär och köpa något. Inköpen ske på tusen hemliga och krokiga men intressanta vägar. Det finns en utgrenad och namnlös förening för ömsesidig hjälp. Har man blott själv något kort på hand, så att man till exempel har en man, som räddat livet på en diversehandlare, och därigenom får sardiner billigare än andra, så drar man fördel av sina väninnors liknande bekantskap med skomakare, tandläkare, smyghandlare, främmande hjälpaktioner eller polismyndigheterna.

Att gå ärenden med en wienerdam är roligt. Baktrappor, verkstäder, hemliga tecken och priser, löften om återtjänster, rekommendationer. Strategiska kombinationer.

Lustiga situationer kunna förekomma. Jag erinrar mig ha besökt chefen för ett statens verk på hans ämbetsrum icke i tjänsteärenden utan för att köpa bomullstyg och sardiner, och jag kan, när jag vill, se denne charmante, något äldre herre med värdighet mäta upp tyget med linjalen från sitt skrivbord, och ur sitt dokumentsskåp ta fram ägg och sardiner.

Detta system besitter många älskvärda sidor hos wienarens tjänstvillighet, möjlighet, humor, en viss vacker frihet från avundsjuka. Det är protektionssystemet mera älskvärda och ofarliga sida. Men stundom kan man göra erfarenheter, som förskräcka, av hur litet en

sak betyder i och för sig, allt beror på vems sak det är.

Jag har blivit behandlad av myndighetspersoner som en hund, då jag begärt min lagliga rätt, för att en timme senare med ett visitkort från en högre ämbetsman i handen, mötas av en älskvärdhet, som genast bortsopar alla svårigheter.

Revolutionen har icke lyckats med ens utrota det ingrodda mannamånsystemet. Endast är det helt andra personer, som nu öva och söka mannamån. Städernaskan på mitt hotell bad få rekommendera "en anständig person hon länge känt" till erhållande av arbete. Den anständiga personen visade sig vara en överstinna med nobelt namn och bildat uppträdande. Och härmed äro vi inne på förhållandet mellan klasserna, efter den skedda omvälvningen. Det är överhuvud något av det intressantaste att iakttaga i detta land.

Det gör ett egendomligt intryck att höra hur på en liten bjudning av mindre bemedlade medelklassfruar de diskutera sitt läge och sina svårigheter i motsats till arbetarnas välbefinnande och vråkiga liv. Man kunde sluta ögonen och tro sig försatt några år tillbaka bland arbetarfruar i ett mjölkmagasin. Medelklassfruarna uttrycka sig mer bildat och mindre fanatiskt, men grundtonen är densamma: bitterheten inför den sociala orättvisan med tillhörande ovet mot de styrande, förakt för parasiterna, som leva gott utan motsvarande arbete, den överdrivna föreställningen om de härliga dagar de andra göra sig. Själva det förgrämda ansiktsuttrycket är detsamma. Endast ett fattas våra borgarfruar, tillförsikten till sitt antal och hoppet om framtiden.

Det främsta organet för den arbetande klassens maktutövning är förstas regeringen. Det varmed man i dagliga livet kommer mest i beröring är driftråden, die Betriebsräte, den kontrollerande myndigheten vid alla företag. Som exempel på dessa driftråds makt och vilja till makt ber jag få berätta följande absolut sanna historia. Allgemeines Krankenhaus i Wien är kanske det bland vetenskapsmän mest ansedda i världen, föreståndarna för dess kliniker åtnjuta en obestridd auktoritet. Men denna erkännes icke av sjukhusets Betriebsrat, där representanterna för städerskor, tvätterskor, eldare, bagare o. s. v. besitta en övervägande majoritet. Det fall jag tänker på rör sig om en patient, inlagd för en sjukdom, som av honom förnams som huvudvärk. Den skulle emellertid botas genom elektrisk behandling på benen. Som denna behandling var smärtsam, nekade patienten att underkasta sig densamma, trots att vederbörande läkare använde timmar att förklara honom sammanhanget mellan sjukdomen och behandlingen. Läkarna ville då skriva ut honom, men betriebsrådet beslöt: mannen skall ligga kvar, och efter han har ont i huvudet, skall han behandlas på huvudet, punkt.

Hur ofta ha icke patienter, på allmän sal i synnerhet, blivit underkastade för dem ofattliga och motbjudande behandlingar och blivit åthutade, om de dristade begära förklaring, hur ofta blivit i sin hjälplöshet djupt kränkta som människor, även där de blivit riktigt skötta. Vad som i den vägen skett t. ex. på våra kommunala barnbördshus kunde tåla en granskning. Vilken gudomlig gloria omstrålar inte överläkaren, hur ligga inte sköterskor och patienter i stoftet. Och här se vi likbärande, tvätterskor och patienter sätta sig upp

Radioaktivt — Hårläkemedlen RA—DI—ON — Vetenskapligt

Grånad botas och förhindras. Pris pr burk 3:50.
CHEM. ANST. IBIS, 11 Stora Nygatan, Stockholm.

Riks tel. 170 76
 Allm. tel. 146 29

Obs!

Mjällbildning och håravfall upphöra. Nytt hår även på skalliga personer, om hårrötterna ej äro döda. Pris pr flaska 6:—.

mot den vetenskapliga auktoriteten! Ett tydligt exempel på hur vid en revolution de nya förhållandena uppstå, mindre som praktiska försök att realisera en samhällsteori, än som de fordnas negation, olyckligt bundna vid det förflutna, så som man är bunden av det, som försakat lidande.

Driftråden spela för övrigt en stor roll i det dagliga livet. Man kommer in på ett kontor: mystiska miner, ett halvt försmädligt leende hos personalen: drifrådet sitter instängt med räkenskapsböckerna och bryr sin hjärna med dem. Eller: jo, vi skulle gärna göra det eller det färdigt åt er, men drifrådet tillåter inte övertidsarbete, vi skulle gärna låta er få ett bad, men drifrådet kunde få nys om saken o. s. v. Det borgerliga samhället behandlas med undantag förstås av de mera upplysta och ansvarsmedvetna elementen — så som en klass skolbarn behandlar läraren, som har vakt under skrivningarna: det gäller bara att överlista honom. Drifrådet har populariserats ända till barnbuse. På ett sanatorium för nervösa barn, som inte ville äta, ställdes ett herr drifråd med ölmage vid sidan av de tredskandes bord och se, maten gick ögonblickligen ner och de nervösa kräkningarna uteblevo.

Ibland kan det hända att dessa nya samhällsvaktare bli obekväma för sitt upphov. Det var en förtjusande syn att på ett sanatorium se vänstersocialisternas förare och arbetarnas hjälte i landet hämtas från sin vilstol i skogen mellan läkaren och sin städerska för att i hast få sig påsatt den sjukdom, utan vilken han egentligen inte hade rätt att vistas på sanatoriet. Man må förlåta oss, hans borgerliga bordsgrannar, det förstulna löje, varmed vi åsågo denna vandring.

Det är inte min mening att utdöma betriebsråden, jag tror på institutionens gagn och framtid. Säkert kan skapas en praktisk form för denna viktiga tanke, en skolad stam av dessa företrädare. Kanske måste först de tråkiga erfarenheterna göras. I alla fall är det inte lyckligt, att de, som sitta inne med kunskaperna göra obstruktion, och att råden, berusade av makt och samtidigt innerst osäkra, göra sig skyldiga till mannamån och orimligheter. Trots deras vaksamhet, trots alla lagar mot lyxen, florerar ju en massa oskick och överdåd bland de rika.

I våras hölls en utbildningskurs i Wien för lärare, som sedan skulle undervisa driftråden. Jag träffade den herre, som vid denna undervisningskurs hade till uppgift att övertyga de blivande lärarna att ett industriellt företag numera måste årligen avsätta en summa, stor som dess aktiekapital före kriget, till förnyelse av maskiner och underhåll, innan det kunde bli tal om vinst och vinstutdelning. Han verkade tämligen bekymrad. Kanske skulle han ha haft samma besvär med och funnit samma okunnighet hos en församling av aktieägare i trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund.

Man må också hoppas att dessa kurser skola bibringa driftråden insikt om två ting: det andliga arbetets betydelse i världshushållningen och nödvändigheten att söka en medelväg mellan arbetshets och den som lära predikade arbetsoviljan. Och då betyder det mindre, att man här först satt mogenhetsbetyg och sedan börjat undervisningen.

Innan jag avlägsnar mig från det hörn av politiken, där jag förirrat mig, måste jag berätta en liten historia, som visar hur även hos de intelligentaste teorierna stöta på instinktiva gränser, och hur svårt det är att dra konsekvenserna helt ut av en lära. Den världsbe-

kante politikern Fritz Adler — han som med skottet mot ministerpresidenten Stürgh utlöste hela nationens olust och sedan vid domstolen modigt vägrade att bli skonad som sinnesförvirrad — Fritz Adler alltså, förklarade inför ett par damer, av vilka undertecknad den ena, att han ställde sig ytterligt skeptisk mot de internationella kvinnosammanslutningarnas möjligheter att påverka den stora politiken för en revision av fredsfördraget.

"Jag skulle aldrig stiga på ett tåg, som inte hade en utbildad förare, och aldrig anförtro mig åt så oskolade politiker som kvinnorna", förklarade han.

Strängt taget borde han ju ingenting haft att invända mot att ett drifråd av passagerare bestämde tågets fart och uppehåll vid stationerna.

Mina levnadsminnen.

Av HELENA NYBLOM.

(Forts. fr. n:r 29.)

BILDHUGGAREN HERZOG HADE EN gång sagt till min far, efter en resa i Holland: "Skyttegillet av v. der Helst är den bästa tavla, som finns".

"Av alla holländska tavlor menar ni väl?" sade min far.

"Nej, av alla tavlor i hela världen", brummade Herzog.

Om man också inte kan vara enig med honom i detta, så måste man dock erkänna, att det är ett sällsynt mästerverk.

Det är många figurer på denna tavla. Alla samlade vid desserten av en festmåltid, och alla äro porträtt av gillet medlemmar. De olika typerna, ansiktsuttryck, dräkter, allt är målat så sant och levande, att man inte kan lösrixa sig från att betrakta det, för att inte något av mångfalden skall undgå ens uppmärksamhet.

Egentligen äro ju de tavlor, som framställa personer från en viss tid, målade av samtidigt levande mästare, de enda verkliga historiemålningarna. Dem kan man tro på, och de verka på en med livets sanning. Däremot kan jag aldrig finna något vidare intresse av att se rekonstruerade historiemålningar.

Om också en målare aldrig så mycket svärmar för en hjälte eller en annan person, som för länge sedan har lämnat denna jord, om han är uppfylld av entusiasm för en eller annan historisk händelse eller situation, skall det dock aldrig lyckas honom, att framställa sitt ämne fullt tillfredsställande. Av den enkla orsak, att han aldrig har sett det. Och dessa historiska dräkter, vari han klär sina modeller, göra alltid intryck av teaterkostymer; fina obegagnade klädespersedlar, som blott äro påsatta för att bli avmålade.

När jag kommer in i ett museum är det alltid porträtterna, som först dra mig till sig. De sitta där som levande människor och kalla på en. I de holländska tavlor, där målaren har framställt ett skrä, är det ju också en samling porträtt, — levande människor, som komma en till mötes.

Min far hade ett utmärkt sätt att undervisa en. Han lät en lugnt gå omkring och göra upptäckter. Var det då ett mindre betydande konstverk, som tilltalade en, sade han inte: "Hur kan du då tycka om det?" Utan han lät en förklara, varför det gjorde intryck på en. Visade han en däremot ett av de konstverk han själv satte högt, hörde han tåligen på ens dumma yttranden om det, och sedan gjorde han en, i all stillhet, uppmärksam på allt, som var vackert och beundransvärt däri. Utan

att märka, fick man småningom upp ögonen för det.

Då vi voro i Amsterdam, hölls där *kermess*, och man kunde då bli vittne till scener, som motsvarade vad de holländska målarna ha skildrat i sina dryckeslag och dansscener. Holländarne, som i vardagslag föreföllo en utlänning rätt stela och tysta, blevo vid en sådan *kermess* alldeles vilda. Man kunde knappt gå över torgen, där tält och butiker voro uppställda. Alla skreko och drucko, hoppade och dansade. Vårt hotellfönster vette ut mot en liten smal gata, och plötsligt kommo tre unga flickor rusande, alla klädda i de holländska dräkterna med de tätt åtsittande vita mössorna och de blanka smyckena vid tinningarna. De höllo varandra om livet och sparkade högt upp med benen, medan de viftade med stora vita näsdukar och skrålade så högt de kunde. Efter ett ögonblick voro de åter försvunna.

Från Holland reste vi till Belgien och uppehöll oss en veckas tid i Bryssel. Näst efter de italienska städerna vet jag knappt, att någon stad gjort ett så sympatiskt intryck på mig som Belgiens huvudstad. Om Holland verkar genom sitt borgerliga välstånd och sin egendomliga natur, tyckes mig Belgien besitta en aristokratisk prägel, och framför allt var dess sköna huvudstad, Bryssel, en förnäm och imponerande stad. (Jag säger var; — hurudan är den nu?) Den gamla delen av Bryssel med platsen kring Hotel de Ville är som ett smycke med sina guldsirade gavelhus från medeltiden. Den stolta kyrkan *St. Gudule* lyfter sig som en drottning på sin tron, och den nyare delen av Bryssel med alla sina förnäma privathus och den härliga bokskogen på höjderna över staden göra ett festligt och stort intryck.

Man känner sig — man *kände* sig — lycklig i Belgiens härliga huvudstad.

Vi uppsökte där en dam, med vilken vi hade gjort bekantskap i Danmark. Det var den svenska målarrinnan, fröken Sophie Ribbing. Hon var på den tiden endast några och tjugio år och studerade målning hos belgaren *Gallais*. När jag tänker på alla de utmärkta och märkvärdiga människor, som jag mött i livet, måste jag nämna henne som den personlighet, som har gjort det djupaste intrycket på mig. Hon var utomordentligt vacker. Konstnärerna tyckte, att hon liknade Venus Milo, och man kunde ge dem rätt vad formen angår. Men intet plastiskt format ansikte kunde ge en aning om den sjäfullhet, som strålade ut ur hennes ögon eller ge begrepp om det växlande spelet kring hennes mun. Man kan ju inte beskriva skönhet, och tyvärr kan man inte heller beskriva genialitet. Jag vet inte vad det var som gjorde, att när hon yttrade det allra enklaste, tyckte man, att det var något nytt, egendomligt, som man aldrig förr hade hört. Hon var så fullkomligt naturligt, aldrig ansträngt djupsinnigt, men dock var det ett underbart rikt innehåll i hennes minsta ord. Jag inte bara älskade henne, utan svärmade förtvivlat för henne som för ett högre väsen. Tyvärr verkade hon lika starkt på nästan alla andra, och hon hade alltid en svärm av olyckliga tillbedjare omkring sig, som hon höll på ett tillbörligt avstånd. Då min man senare reste till Italien

Lord Borthwick.

CAP KAKAO

är genom sin fylliga, goda smak och renhet den bästa och billigaste

FRANSKA CHOKLAD- & KONFEKTFABRIKEN, A.-B. - GÖTEBORG

sade han, att han kunde följa hennes spår genom Europa vid att möta en massa krossade hjärtan.

Man kan förstå, att det var en stor lycka för mig, att vi skulle träffa henne i Bryssel. Jag minns en solskensdag, då hon och jag gingo tysta hand i hand inne i *St. Gudule*, och jag tyckte det var himlens lycksalighet. Kanhända var det hennes närhet, som gjorde, att uppehållet i Bryssel står för mig med en säregen glans, liksom målat på guldgrund. Jag mötte henne sedan ett par gånger i livet, men hon dog ung, som alla dem, vilka gudarna älska.

Från Belgien reste vi till London, där vi bodde hos en ungdomsvän till min far: Cuningham Borthwick. Han var på den tiden köpman, men blev sedan, genom ett dödsfall i familjen, upphöjd till lord och fick ett annat namn, som jag inte erinrar mig. Han flyttade då till stamgodset i Skottland och gifte sig, men jag hade då helt och hållet förlorat honom ur sikte. Då vi besökte honom, hade han sin verksamhet i City och sitt hem i en liten villa i St. Johns Wood, Primrosehill. Jag antar, att London nu sträcker sig långt utanför detta kvarter, som väl nu ligger mitt inne i den stora staden. Den gången vi voro där, 1861, hade stället en lantlig karaktär, ungefär som Fredriksberg. Villan var byggd i alldeles samma stil som alla de andra villorna i samma rad, så att man måste minnas husnumret noga för att hitta det riktiga huset. När man kom utanför porten och den lilla trädgårdsremsan, var man snart ute på landet och hade sköna promenader genom valnötsalléer över det kuperade landet. I närheten låg en liten kyrka, helt och hållet övervuxen med murgröna, och det varade inte länge, innan man var ute på heden, där ljungen glödde i höstsolen. Man kan ju vara utsatt för mycket regn och dimma i England, men egendomligt nog var det hela denna oktober månad, då vi voro i London, det mest strålande väder. Himlen var fläckfritt blå, luften mild och välgörande, och de många lövträden lyste i en färgprakt, vartill jag sällan sett maken. Jag har därför alltid bevarat minnet av England som ett vackert, ljus land. Det har ju mycket gemensamt med Danmark, och jag kände mig snart hemma där. För inte många år sedan var jag åter i England. Det var en regnig sommar och jag hade då inga engelska vänner att uppsöka, men det oaktat hade jag samma hemkänsla vid min vistelse där. När man nalkas London, och från tåget ser ut över staden, förefaller det, som om den sträckte sig över hela världen. Så långt ögat kan se, är det idel tak och skorstenar, tornspiror och kupoler, och man suckar och ryser, och tror, att man skall känna sig alldeles förtappad i denna jättestad av mänskliga boplatser.

Och så, — efter två dagar, finner man sig fullkomligt till rätta. Det beror kanske på, att vart kvarter utgör liksom en stad för sig. Man har inte den minsta längtan att komma bort till andra ändan av staden. När man undantar de stadsdelar, där affärsmännen ha sina kontor, finns det en övervägande mängd små hus i London, då de flesta välbärgade familjer ha sitt eget hus, nästan alltid med en tillhörande trädgård. Längs de breda boulevarderna ta sig dessa hus ännu mindre ut, så att man, i många delar av London, inte alls känner trycket av en stor stad. Därtill kommer de vidsträckta, utomordentligt vackra och välhållna parker, som man stöter på överallt. Att hitta vägen genom *undergrounds* eller

på de otaliga omnibussarna, om man skall längre bort, är däremot absolut omöjligt. Men engelsmännen äro älskvärda och hjälpsamma, och när de se en utlännings förtvivlade blick på de olika stationernas namn, som man susar förbi, ge de alla de upplysningar man behöver. Av alla nationer är nog den engelska den, som mest liknar den danska, och man har därför lätt att tala med dem, liksom man har lätt att lära deras språk. På det hela taget kan man ju endast tala med människor, som förstås skämt, till och med om det kommer alldeles oförberett. Och engelsmännen ha det största sinne för humor.

Just på den tid, då min far och jag voro i London, hade *Punch* sin glansperiod. Där funnos alldeles utmärkta teckningar, och Mr. Borthwick hade till och med exemplar av tidningen, vari Thackeray hade tecknat illustrationer.

Vi befunno oss utmärkt hos vår engelske värd. Om förmiddagen var han inne i City och kom först hem till en sen middag. Min far var alltid på gallerierna, dit jag blott en och annan gång följde honom. Eljes tillbragte jag tiden i sällskap med Mr. Borthwicks hushållerska och lilla fosterdotter. Jag strövade omkring i trakten, läste och skrev brev och förspillede tiden som man gör, när man är mycket ung.

Vår värd tog oss dock ofta med på utflykter, som varade en hel dag, och med honom besökte vi Windsor, Hampton Court och Kristallpalatset, som då var nytt och elegant och besökt av hela den fina världen. Mig föreföllo de höga glassalarna som féträdgårdar, uppfyllda som de voro av alla slags blommande växter. Fåglar flögo fritt omkring bland grenarne, och så var där nästan alltid musik. Rummet var så stort, att man samtidigt kunde ge flera konserter utan att den ena orkestern störde den andra. Dessutom var Kristallpalatsets belägenhet så härlig, högt på en backig terräng med utsikt över stora slätter och skogar. Man har sagt mig, att det nu har sjunkit ned till att bli en maskinhall, och den nuvarande generationen kan inte göra sig ett begrepp om den romantiska luft, som förr omgav det.

I Hampton Court beundrade vi Raphaels tapeter, som min far satte utomordentligt högt som komposition. Han gjorde mig uppmerksam på, huru Raphael för det mesta låter flera figurer, eller en hel grupp, intaga samma ställning, vilket ger intryck av ro. Antiken har det samma. De moderna konstnärer, som ha målat tavlor med många figurer, ha tvärtom låtit varje figur röra sig på olika sätt, vilket frambringa ett oroligt och störande intryck på helhetsverkan.

Windsor imponerade starkt på oss. För det första genom sin oväntade storhet och den allvarliga engelska gotiken, och inte mindre genom sin härliga belägenhet: högt, högt uppe över slättlandet med en oändlig utsikt över städer och kyrkor, åkrar och skogar.

Alla de konstskatter det innehåller minns jag bättre från mitt senare besök. Både van Dyck och Holbein ha ju målat många av deras bästa porträtt i England, och en stor del därav finnes på Windsor. Men tyvärr unnades det en en mycket kort tid att beundra dessa mästerverk, då man fördes eller rättare jagades omkring av en avskyvärd kustod, som rabblade upp sin utanläxa och inte tillät en att stanna vid något man hade lust att se på. Jag råder därför envar, som vill fördjupa sig i konstsamlingarna på Windsor, att på förhand skaffa sig särskild tillåtelse att vandra ensam omkring.

Vår värd var en mycket rik man, och han sparade inte på något, när det gällde, att bereda oss nöje. Sålunda beställde han en afton en dyr loge på teatern för att vi skulle få se den berömda skådespelaren Fechter uppträda som Othello. Fechter hade en engelsk mor och en fransk far — (eller omvänt). Därför ansågo engelsmännen att hans uttal inte var rent. Men detta var något, som jag inte kunde höra. Däremot kunde vi alla — till och med min far, som inte förstod engelska — gripas av hans mästerliga spel. Han gav Othello så, som Shakespeare säkert har tänkt sig honom, som en sympatisk man, en man, för vilken hatet, svartsjukan och mordet voro lika främmande, och som, genom sin naivitet och barnslighet, blir förförd av den överlägsne Jago att kämpa med element, som egentligen alls inte passa för hans natur och därför förvirra och tillintetgöra honom. Fechter förstod att bevara skönheten även i det fasansfulla, och han lyfte skådespelet upp till den ideella sfär, där man upphör att sörja, utan endast gläder sig över det fulländade. Man kände sig uppbyggd och lycklig, då ridån gick ned.

Då Mr. Borthwick gick ut från teatern, sade han, djupt gripen: "Jag skulle vilja ge den där mannen allt vad jag äger". Och ännu den dag i dag är står erinringen om hans spel för mig som det bästa jag har sett på scenen. — Han dog ung.

Apropos intrycket av konst, tänker jag på vad man läser om Beethoven, då han mottog besök av Bettina v. Arnim. Han hade just spelat sina Lieder till Goethes Mignon för henne, och hon smålog och klappade i händerna. Beethoven vände sig till henne och sade: "Nå, ni är då en äkta konstnär! Man skall klappa i händerna, när man hör något vackert och inte sätta sig och gråta, som så många gör." Men det är då också endast den bästa konst, som kan framkalla denna lyckokänsla.

Mr. Borthwick var en vacker man; mycket mörk som en viss engelsk typ. Han var nog upp emot femtio år, och jag ansåg honom som mycket gammal. Jag tyckte därför inte alls om, att han kunde tro, att jag skulle kunna hysa några ömmare känslor för honom, och vi skildes, — inte som ovänner — men vi skildes. I ens första ungdom har man ju en underlig känsla av förfäran gent emot envar, som vill binda en. Ätminstone har jag haft det i hög grad. Jag kommer ihåg min indignation vid det första friarebrev jag fick, då jag ansåg, att det var höjden av oförskämndhet att fordra ens hela person! Hur kunde en man, en nästan främmande man, våga att fordra något sådant? — Min mor hade all möda att lugna mig och överbevisa mig om, att det inte fick tagas som en förnärmelse.

Emellertid slutade vårt vackra uppehåll i London med en dissonans, och vi avreste till Paris den 2 november.

Då vi passerade Kanalen, var det vild snöstorm. Mistluren ljöd hela tiden, enär man inte kunde se en aln från fartyget. Vi slungades våldsamt från ena sidan till den andra, så att till och med matroserna föllo över sina egna ben; men jag tyckte, att det var uppfriskande, ty jag var i den åldern, då man mår bra i storm, och dessutom led jag inte alls av sjösjuka.

(Forts.)

Älska din hustru såsom dig själv, ära henne högre än dig själv.

GAMMALT ORDSTÄV.

Carl Peter PÅHLSSONS Teaterkonfekt och Dessertchoklader. Högfina kvalitétér. Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

Bomullstyger = Möbelyger = Gardiner

Dröver på begäran. • • • • •
Precisera vad som önskas. * Konstfliten, Göteborg.

Som liljorna på marken. Av Hedvig Svedenborg.

Välgörarinnan.

LILLA FRÖKEN HÄGER, HEDDA HÄGER, simmade i ett hav av lycksalighet. Det var trångt och varmt, medan dunsten av instängda människor mängde sig med ljuva kaffeångor och en smula friskhet från de dekorativa granarna som prydde estraden.

Kinder glödde och ögon strålade i onaturlig extas medan gitarrens och cittrornas dallertoner blandade sig med skälvande kvinnostämmor och en och annan tung mansröst.

Samla dem in, ty än-nu är rum,
Rum vid konungens hög-tids-fest.
Ja samla dem in tills hans hus är fullt,
Bjud den fattige bli hans gäst.

Gån ut i världen,
på vägar, gården,
och samla syn-dare in.
Gån ut, gån ut,
ut-i kärlek gån
och själar för Je-sus vinn.

Hela Hedda Hägers rättgrå varelse var genomträngd av salighet, hon tyckte att det var som om hennes själ vore på väg att sväva bort genom paradisiska ängder in i det allra högsta ljuset.

Hennes runda, rynkiga vinteräppelsansikte blossade och de små bruna russinögonen voro beslöjade av tårar, och med stämma av spräckt kristall föll hon in i refrängen: och sjä-lar för Je-sus vinn.

Sedan när sången tystnade och de sista cittertonerna dött bort i långa tynande vibrationer, togs kollekten upp för den härlige unge man som nyss talat dem upp på extasens högsta höjder — och då ramlade fröken Häger ner på jorden som en tegelpanna från ett tak.

Vad skulle hon lägga i kollekten? Hon fattig stackare som inte ägde ett öre som hon kunde kalla sitt? En gång, då hon intet annat hade att ge, hade hon smugit ett av sina små konstverk i häven, ett handmålade vykort med en etterskär nyponblomma, ett silverkors och en svensk flagg. Men då hade själsörjaren låtit henne höra en del bittra saker om att en Herrans tjänare inte kan leva på vykort, om de än äro aldrig så vackra, och att det var församlingsmedlemmarnas skyldighet att väl underhålla sina gudsmän. Och som han visste att hon hade förmögna anhöriga, så behövde hon minsann inte komma stickande med sina vykort.

Förmögna anhöriga, ja! Hedda Häger suckade och trevade efter sin tunna och slitna portmonnä. Hon hade just fått en tia av sin bror, advokaten, han som skattade för åttio tusen kronor förra året, för att halvsula sina skor, och nu såg hon sig ingen annan råd än att offra åtminstone den ena halvsulan på salighetens altare och en liten slant måste hon ju även ha till kaffet, det var ju klart.

Medan hon trängde sig fram till kaffebordet för att få sin sedel växlad, tänkte hon hårda tankar över brodern.

När hon härom året fick se i tidningen, hur väl det gått honom, så hade hon packat ihop sina få ägodelar, tagit sin gitarr och utan vidare givit sig i väg till honom. Det föll henne inte in annat än att han skulle öppna sitt stora nya hem för henne och att hon skulle få göra både sig själv och honom och många andra saliga med hans pengar. Ty det hade hon märkt att utan pengar fanns det ingen möjlighet att få biljett in till säll-

hetens boningar — lika lite dit som till den världsliga lustans nöjestempel.

Men den som inte alls blev glad när han fick se sin lilla rättgrå syster med det väldiga "harpfodralet", han envisades alltid att kalla hennes gitarr för harpa, var just hennes bror advokaten.

Vad hade hon där att göra? Hon som i hela sitt liv aldrig gjort ett spår till nytta. Han kunde ännu minnas från barndomstiden hur hon satt där som ett blekt litet helgon och mådde gott medan mor och systrar slet och arbetade för den stora familjen. En snyltgäst var hon på livets vädjobana, ett onyttigt ogräs som borde ryckas upp med rötterna, en parasit på släktens stamträd. Hade hon kanske någonsin gjort annat än precis vad som behagat henne som bäst? Sjungit sina heliga sånger och målat sina rysliga kort. Hade hon minsta uppfattning om vad ett ordentliga arbete ville säga? Trodde hon att pengarna kommit flygande på honom utan vidare kanske? Hade hon en aning om den möda som låg bakom det hem och den ställning han steg för steg tillkämpat sig?

Som en förhärdad och förstockad syndare hade han talat och som han inte kunde kasta ut henne på gatan, lät han henne reda sig ett hörn tillsvidare i det innersta kontorsrummet, där hon kunde få ligga över natten men innan kontorstid skulle hon vara därifrån. Tillbaks till det lilla hem som han och syskonen skaffat henne därborta i Byggdeby.

Men Hedda Häger kände att detta inte alls var vår Herres mening, hon kände att hon måste *offra* sig för sin arma förtappade bror, och så hade den där enda natten förvandlats till år, och som en ljusskygg varelse smög hon mellan kontoret och broderns bostad — så — att när han gick Stora Nygatan till kontoret så smög hon Lilla Nygatan till hans hem och tvärtom.

Som väl var hörde advokat Hägers hushållerska, även hon, till de "frälsta" och så snart han vände ryggen till, så ljödo gitarr, cittra och heliga sånger i de rum där annars endast synden härjade.

Ja ett hårt liv var det Hedda Häger förde, men hon visste ju att nåden är starkare än synden och att den dag skulle nog randas, då hon stode där med segerns krona på sin lilla åtstramad hårknut och — med broderns feta plånbok i sina små rynkiga händer.

— Hå-ja-ja suckade hon, som i djupaste själanöd, medan hon klämdes upp mot kaffebordet, fick en skär-vit gräddtårta i famnen och äntligen sin tia växlad.

På trasiga skor men med offerglädje i hjärtat gick hon sedan och lade en hel femma i kollekten. Men sedan hon bjudit en ändå fattigare syster på kaffe och själv ätit och druckit sig mätt samt tecknat på en lista för hednämmissionen, så återstod det henne inte så mycket att det räckte till en klack en gång på hennes snedgångna skor.

Men det vet man ju att själen går före kroppen och att anden är för mer än bokstaven och — — — ja, så fick väl brodern ge henne en tia till till skorna — för barfota kunde hon ju ändå inte gå.

Efter ännu en liten nådastund och en sista sång: — På gyllene gator gå — var missionsfesten ett minne blott och det var minsann inga gyllene gator Hedda Häger hade att gå på, när hon smög sig upp till det mörka kon-

torsrummet över det snömoddiga torget — med skor som läkte som säll.

Det var en gnistkall klar söndagsmorgon ett par dagar senare och advokat Görjen Häger hade givit sig ut på fjärden med sitt skridskosegel. Det var barvinter och isen låg klar och blank. och grönblå som en enda stor oslipad aquamarin medan sjungande, spelande vass och säv fått sina brunbrända blad prydda med tusentals rimfrostpärlor.

Vid stranden knäppte det och smällde i isen och längre ut på djupet hördes ett doft kluckande då och då, allt tecken på att det under den glashårda ytan fanns levande vatten och brusande liv.

Det var ingen stark vind men tillräckligt ändå för att få in ett fång i seglets vita duk, och med blott en liten hjälp, då och då, av stålskorna svävade han fram över viken mellan holmar och skär.

Äntligen tyckte Görjen Häger att han kunde andas ut, andas fritt. Ty i hemmet föreföll det honom som om han vore förföljd av smygande, osunda andar. Sin syster Hedda såg han visserligen sällan eller aldrig till annat än då hon kom för att tigga pengar, eller då han lät kalla upp henne på kontoret för skulder hon gjort eller välgörande listor som hon skrivit på, en välgörenhet som sedan krävdes ut hos honom, men han kände dock att hon fanns där, och överallt i varje skrymsla och vrå.

Och när helst han kom hem så hörde han hennes och hushållerskans evinnerliga "harpotoner" som dock förstummades genast han satte nyckeln i patentlåset.

Han kände och förstod att både Amanda och systemen på underjordiska mullvadsvägar drogo ut ur huset allt vad de kunde komma över, att de köpte sin och andras salighet med hans ägg och smör och socker och kaffe — kaffe i det oändliga.

Men vad skulle han göra, en ensam och hjälplös ungar, mot dessa båda vampyrer — och mot den grå och kusliga salvelsefullheten som fyllde hans hem mer och mer. Han som avskydde känslösommel, älskade det som var friskt och sunt och starkt över allt annat.

Någon gudsförnekare var han visst inte, tvärtom. Men skillnaden mellan hans Gud, en Gud allt för upphöjd för att mänskliggöras, och den rättgråa Heddas snåle och kaffe-slukande Gud var lika stor som mellan Gud och fan. Ja större, ty mörkrets furste är dock en fallen storhet, en legendernas störste tragiker medan — — — Nej, han ville inte tänka på det ens — det var en ren profanering att dra in sådana tankar i den strålande vinternaturen.

Men hur det var gingo dock tankarna tillbaks till det pinsamma ämnet. Och alltid kom han till samma alternativ — gifta sig — eller slå igen butiken och börja äta ute igen, alldeles som den tiden han var en liten obetydlig notarie och levde för dagen.

Han var nyss fyllda femtio år och ovanligt ung och spänstig, nästan som en militär, brukade stadens unga damer säga, det hade han hört, så för den skull mötte det nog intet hinder. Men där längst inne i hjärtat hade han byggt sig ett minnenas helgade tempel över henne som en gång var livet i hans liv, och den helgedomen ville han inte ha oskärad

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

IDUNS PRENUMERATIONS-PRIS:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:
Helt år Kr. 16:—
Halvt år > 8:25
Kvartal > 4:25
4:de kvartalet > 5:—

IDUNS ANNONSPRIS:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text. Utländska annonser:
45 öre & textside. 45 öre efter text., 50 öre
20 % förhöjning för å textside, 20 % förh.
särskild begärd plats. för särsk. begärd plats.

Modekrönika av Iris.

DEN FÖRBRYLLANDE RIKEDOM, SOM råder inom modet, tycks ständigt växa, men om en tendens kan spåras i allt detta myller, är det den, att dagens dräkt och aftonens alltmer skiljas åt. Det franska bruket har visserligen infört att eftermiddagsklänningen, d. v. s. den man går bort med före middagen på besök eller till te på restaurang, har blivit mer elegant, men hos oss, där man bibehåller sin stränga promenaddräkt ända till middagen, för att inte säga till kvällen, blir skillnaden ännu mer märkbar. Förr i världen bar allt vad man klädde sig i några gemensamma drag av årets mode, nu är hela silhuetten en annan vid dygnets olika timmar.

Denna växling är egentligen förträfflig. Den innebär varken mer eller mindre än att dagens klädsel får bibehålla sig hur enkel och praktisk som helst, under det att aftonens leker i lätta tyger, prydnader och skiftande snitt. Ja, den för också med sig att ge åt sällskapslivets och festligheternas dräkter en oändlig frihet. Den ena damen bär en svajande höftutbyggnad, den andra en gungande krinolin, den tredje låter ett skal av sidencrêpe smyga sig tätt utefter hela gestalten, den fjärde höljer sig i grekiska draperier, den femte i österländska. Det egyptiska är just nu särskilt älskat. Dräkter hämtade från det gamla Nillandets teckningar förfärdigas på de stora ateljéerna. Till en klänning för dagen med en yvigt rynkad kjol fäster en dam en hög kam i håret, ja, om hon vill, låter hon en spetslöja hänga ned från den, och dräkten blir spanjorskans. Man går till en aftonbjudning som till en kostymfest.

så som hans hem blivit det. Och han visste att om han gav en kvinna hustrunamn och hustrurätigheter, så komme hon ock, på kvinnors grymma vis, även att gräva i hans förflutna.

Nej, aldrig ville han ge någon, vem det vara månne, en sådan rätt till sig själv. Han rådade på sin långa gestalt och som en spänd sträng lutade han sig mot seglet som just då fylldes av en liten bris som kom från stranden och drog ut över isen.

Det gick i susande vind fram över den glatta leden och stålskenorna blixtrade i solen.

Då blåstes även de tunga tankarna bort och Görjen njöt av livet i fulla drag. Damminga luntor och processer, äktenskapsskillnader och penningtvister, allt blev till stoft, till ingenting inför den stora vinternaturens renhet och hans personliga bekymmer svunno som tomma skuggor.

Blodet rann hett och varmt genom ådrorna och han kände åter som, så många gånger förr, glädjen att vara människa, att finnas till, så som endast friluftsmänniskor eller de som vistas i de stora tankarnas värld kunna känna det.

Under tiden hade fröknarna Hedda Häger och Amanda Janson just kommit hem från Johanneskapellet.

Naturligtvis passade det sig inte riktigt att fröken Häger gick tillsammans med sin brors hushållerska men — — — som sannt kristen bör man ju inte göra skillnad på person och

Det allra nyaste är att skjuta ned en styv kant av kanfas nedanför ett slätt liv och innanför denna ring tråda ett stort tygstycke i hela dess bredd. När tyget hänger ned till kjollängd föres det uppåt och trådes i igen tills en hel kjol bildats — det säges att man på detta sätt kan använda tolv meter siden. Tygstyckena kunna också tas i olika färger eller åtminstone i olika nyanser, så att det hela kommer att likna en skiftande blomsterbädd.

Men hos oss ha vi ju inte bruk för dessa fantastier, åtminstone inte nu till sommaren. Till de allmänna drag som framträdtt hör att kjolen blivit något längre, antagligen beroende på att sommarens tyger äro mindre tunga och den därför också göres något vidare även på promenaddräkten. Jackorna ha däremot blivit betydligt kortare och hänga gärna oknäppta med fyrkantigt avklippta framstycken. Eller också förses de med en kant och denna knäppes rätt stramt över höfterna med en enda knapp. Intet är lättare att sy än dessa fullkomligt rakskurna jackor, och de lämpa sig därför förträffligt till en enkel liten praktisk dräkt i något av dessa tjockare bomullstyger som imitera ylle. De bredrandiga mjuka, fyrskaftade bomullstygerna passa särskilt väl till en ny modell med kjol och helt tillknäppt jacka med smalt skärp. Till dessa kan man ha en tunn blus under eller vara utan. Små taftjackor i svart eller i bjärta färger sys insvängda med utstående skört till veckade

kjolar, vilka stundom bestå av två eller tre finveckade volanger.

En nyhet, som trädtt fram och tagit fart är den lilla abbäckappan, ett slags avklippt cape, som endast täcker ryggen och som användes till både dag- och aftonbruk. Till kvällstoaletterna är den av tyll, ofta i flera volanger, av vilka den översta är vänd ut över det band som sammanhåller den och fäster den vid klänningens liv. Till promenad ser den ut som på vår första bild, som visar en jacka av grått trikåtyg till kjol och mantel av svart sammet. Dräkten skulle göra sig i grått och vitt, som alltid är vackert tillsammans. Man har aldrig så mycket använt olika kjol och jacka som nu. Små korta capes, som gå endast nedanför midjan men som sträcker sig fram över armarna i motsats till denna, äro mycket klädsamma av samma tyg som en hel klänning.

Baddräkten skall ju alltid i någon mån apa efter de verkliga klänningarna och därför har den vi visa utstående pocher, vilket ju är bra onödigt. Ärmarna på modellen äro nätta. Den göres i smårutigt svart och vitt med svart taftskärp och under kjolen ett par byxor i svart trikå. Till badmössa är mycket klädsamt att som här knyta en duk om huvudet med några hängande ändar, man kan under den ha en vaxduksmössa, och en duk är nästan det enda sättet att få en dylik att sitta kvar.

Den lilla glada rutiga bomullsklänningen har vita kanter vid armar och hals och även på volangerna. Som vi se äro dessa inte rynkade utan skurna rundade, ett gammalt nytt, som just nu tagits upp.

dessutom så — — — berodde hennes dagliga bröd helt och hållet på Amandas nåd eller onåd, så det var nog inte värt att sätta sig på sina höga hästar.

Och så detta att kunna ståta på basarer och missionsfäster med Amandas mångberömda bakverk, det var minsann också något att vara rädd om.

Amanda för sin del begärde så ofantligt lite i gengäld, hon begärde blott att, när det en gång komme därhän, fröken Häger skulle stå henne bi och lägga ett gott ord för henne i den fina släkten. Ty Amanda ansåg det endast vara en tidsfråga innan hon bleve fru Görjen Häger. Med god mat och lämplig skrämsel för ett kommande liv kan en kvinna få en åldrande man vart hon vill. Finge blott advokaten några år till på nacken och småkrämporna började infinna sig så — vänta bara.

Och förresten sämre kunde han väl få, tänkte Amanda, där hon stod och bröstade sig framför den stora förgyllda salongstryman. Hon fann verkligen sin svarvade figur, sitt svartglänsande hår och sina blossande färger högst tilltalande: — En kvinna ska väl inte se ut som en för mycket kokt sparris heller? brukade hon säga.

Medan Amanda speglade sig och drömde ljuva framtidsdrömmar, slog fröken Häger på sin "harpa" ett och samma skärande ackord, det enda hon kunde, och så upptagna voro de, var och en på sitt sätt, att de inte

märkte att tamburdörren öppnades av en försiktig och ovan hand och att ett par främlingar kommo in stödjande advokat Häger som dröp av isvatten och som var blek som ett lik.

De väntade honom inte alls så tidigt och dessutom, när han annars kom hem, brukade det alltid ske med buller och bång. Dörren öppnades med en skräll och käppen satte han ner i paraplystället så att det ekade i hallen — — — antagligen för att om möjligt jaga bort det där lurande grå som han tyckte fanns i alla hörn.

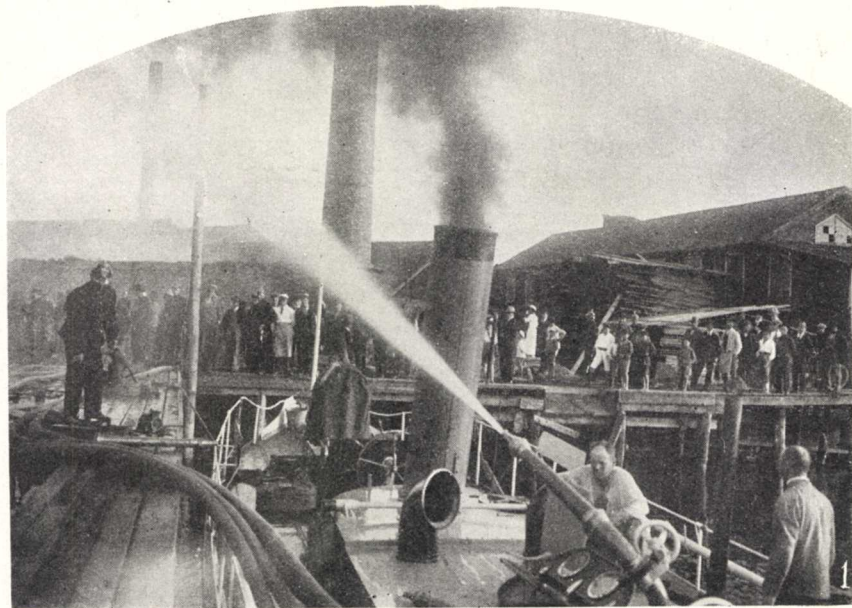
När Hedda Häger vaknade upp till vad som verkligen hänt, så förstod hon ju att detta var en Guds skickelse, och fastän hon ständigt uppträdde som en gammaltestamentlig gråterska, kände hon sig i sitt hjärta lyckligare än hon gjort på mången god dag.

Efter att ha legat i en vak i över en timme, utan möjlighet att ta sig upp förrän händelsevis ett par skridskoåkare kommit förbi, fick advokat Häger först en våldsamt lunginflammation och sedan en lång och pinsam utgjutning i lungsäcken. Medan han ännu hade sitt medvetande i behåll förklarade han bestämt att han ville få bli liggande i sitt hem ty mitt under frosskakningar och feberbrytningar hade han en dunkel förnimmelse av att om han lämnade sitt hem, så komme det där disiga grå att så bita sig fast att han aldrig mer komme att bli fri det. Och när så

(Forts. sid. 530.)

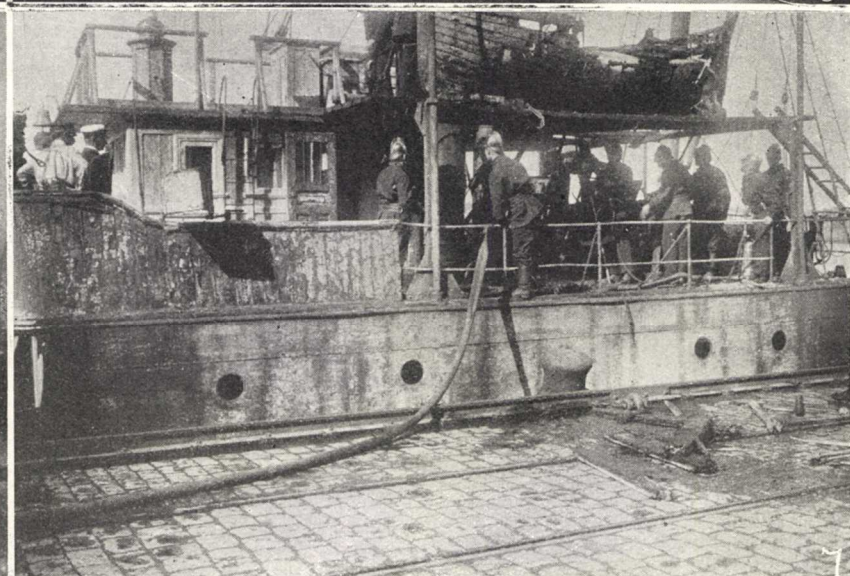
Det brinner

1 o. 6. Hägerstens tegelbruks vid Stockholm brand. Flodångsprutan i arbete. Ruinerna av boningshusen efter branden. 2—5. Branden i Strömstad. Partier från Karlsgatan före branden. Bild 3 återger Johansson Ribers hus, där elden bröt

i knutarna.

ut. Bilderna 4 o. 5 äro tagna under släckningsarbetet. 7. Ångaren Avance i Stadsgården i Stockholm, som för några dagar sedan härjades av eld; Stockholms brandkår i arbete. — 1, 6, 7, O. Ellqvist foto. 2—5, Swante Hæger foto.

Sönderjylland åter

Festligheterna

1. Dannebrogen hissas, i det konung Christian passerar Dybbölstenen. 2. Konungen rider på sin vita häst över gränslinjen. 3. Konungen hälsar på den äldsta av veteranerna, överste Kröyer. 4. Änkedrottningen ankommer till Dybböl och ledsagas till Kungstribunen av sin son prins Gustaf och prins Georg av Grekland. 5. Kungafamiljen anländer till Dybbölfesten. 6. Kungsskeppet "Dannebrog" anländer till Sönderborg på festdagen. 7. Det Kgl. livregementet på väg till Dybbölfesten. 8.

under Dannebrogen.

vid Dybbøl.

Kungen hälsar på veteranerna av vilka en har Järnkorset från 1870 och den danska krigsmedaljen från 1864. 9. Sönderjydernas ledare H. P. Hansen talar. 10. Från kungl. tribunen. Från vänster: Prinsarne Erik, Hårald och Georg av Grekland, den sistnämnde med en liten tös från Dybbøl som midt under högtidligheterna lugnt steg upp på tribunen och slog sig ned hos prins Georg och kronprins Fredrik, av vilken hon fick en stor ros. —

H. Damgaard foto.

(Forts. fr. sid. 526.)

febern steg och yrseln kom, så var det om detta smygande, tärande och osunda som han inget namn kunde ge som han yrade.

Genast från början visade sig Amanda vara en så duktig och rådig sjuksköterska, att doktorn ansåg sig inte behöva någon annan hjälp. Medan fröken Häger däremot var ett sådant komplett våp, att han helst velat skicka henne dit pepparn växer.

Det första hon gjorde var naturligtvis att flytta från kontoret till broderns våning, där hon slog sig ner i lilla gröna biblioteket med sin gitarr, sina sångböcker och sina målargrejor. I Johanneskapellet lät hon läsa förböner för broderns dyrbara liv och i blomsterhandeln tog hon blommor på hans räkning för att smycka hans sjukrum med. Blommor som doktorn i de flesta fall lät kasta ut, ty patienten tålde inte lukten, och då tog Hedda sina försmådda blomster till andra värdigare sjuklingar, som bättre uppskattade hennes stora givmildhet.

Ett par timmar om dagen, medan Amanda skötte om huset, satt hon vid broderns

bädd med händerna i knät och stirrade på honom, medan hon ryckvis, då och då anbefallde hans syndiga själ i Guds hand. Ljuva, tysta stunder då hon kände sig mer än vanligt stor och ädel, och då hon lät tankarna gå sin egen dåsiga gång.

Det var ju givet att om brodern väl ginge igenom han komme att bli "troende", sedan han stått ansikte mot ansikte med evigheten, då — då öppnade sig oöverskådliga vidder inför hennes inre blick. Egentligen var det inte alls broderns eviga väl eller ve som satsade hennes tankar, utan snarare hur hon komme att bli hyllad och älskad och hart när tillbedd när hon väl finge ösa ur sin välgörenhets bottenlösa ymnighetshorn. Hon såg sig själv åkande bil från Älderdomshemmet till sjukhuset, från sjukhuset till fångelse och överallt skulle hon strö sina fagra målningar, sjunga sina sånger och även skänka mera timliga gåvor åt hungrande själar och kroppar. Och i Johanneskapellet skulle hon komma att jämsides med fru Blom, den feta skinande garvaränkan, inta hedersplatsen där längst framme till höger om altaret,

som varje gudstjänst skulle vara prytt med hennes blommor, och till henne skulle den unge själasörjarens heta, sugande, alltid hungrande blickar gå. Men en dag, när hon satt och drömde som allra vackrast så väcktes hon helt brutalt till verkligheten av en matt men retad stämma:

— Tag bort eländet där på väggen, jag blir galen om jag skall ligga och se på det längre.

Med dessa ord kom Görjen åter till livet och medvetandet och det första som mötte hans vaknande blick var ett av systemens konstverk, som hon passat på att spika upp på väggen framför hans huvudgärd. Ett gyllene kors omvirat med en krans av etterblå förgätmigej, inuti kransen ett par sladdriga blekskåra händer som mötas och under vridigheten ett av den heligas skrifts vackraste språk: Saliga äro de andligen fattiga, ty dem hörer himmelriket till.

Själv visste inte Görjen hur länge han legat och sett på detta och lidit av vanhelgelsen och profaneringen — — — han tyckte att det var i århundraden som skärselden varade innan han fick så mycket makt med sig själv att han kunde få fram de befriande orden.

Djupt förnärmat gick Hedda och plockade ner sitt mästerverk, som hon väntat så mycket av, och tassade ut ur rummet utan att ge brodern så mycket som en vänlig blick, för att önska honom välkommen till livet. Men när Amanda fick se att hennes husbonde kommit åter till medvetande, så grät hon uppriktiga och fullt oegennyttiga tårar av glädje. Ty i de dagar hon trodde att hon skulle mista honom, hade hon insett att vad hon kände för honom var något så djupt och varmt och verkligt gott, att hon inte för allt i världen ville blotta det för någon, inte ens honom. Och underligt nog, åtminstone tyckte hon själv att det var bra underligt, hade all beräknande tanke på att hon en gång skulle bli fru Görjen Häger försvunnit i och med att den stora kärleken gjort sitt insteg i hennes hjärta. Nej, nu insåg hon att det just var något sparrisfint och skärt och ljuvt han skulle ha, om det skulle bli fru i huset och inte en — — gammal rödbeta som hon.

Och Johanneskapellet och cittran och sångerna hade hon sorgligt försummat på sista tiden. Kärleken hade öppnat hennes ögon och hon började inse att kanske man bättre hedrade Gud med att göra sin plikt genom att hålla hemmet i fullgod ordning, genom att diska först och sjunga Guds lov sedan — och inte tvärt om.

Men i den bakvänt omvända Amanda hade fröken Häger inte längre något stöd. Inte ett ägg, inte en kaffeböna, fick hädanefter gå ur huset utan advokat Hägers medgivande och inte heller gick Amanda med på att fröken Häger gick där och smygat, utan så snart advokaten blev så kry att de kunde talas vid fick han själv säga hur han ville ha det.

Hur han ville ha det?

Han såg förundrad på Amanda.

— Jasså, så det var meningen att det skulle bli slut med smussel, tissel och tassel, men hur gick det då med hennes själs eviga väl?

Dock, som han kände, att det låg en ärlig och redbar tanke bakom Amandas fråga, så hade han inte hjärta att gyckla alltför hårt, utan sade helt lugnt att nu skulle hans syster Hedda återvända till Byggdeby med sin harpa, men att hon skulle få en så pass rundlig summa att röra sig med i månaden, att hon kunde mätta alla resepredikanter och halva församlingen med kaffe och bullar, och sedan skulle Amanda såväl andligen som kroppsligen låta damsugaren ta bort alla spindelvävar och allt grått kvävande damm.

Nå ja, i Byggdeby spelar Hedda Häger i

HYLIN'S EAU DE COLOGNE

”E·d·C.”

har en utsökt frisk, behaglig och varaktig doft och verkar styrkande på nerver och hud. Den exklusiva damvärldens favorit-Eau de Cologne. Köp en flaska på prov. E·d·C· säljes överallt.

STEINWAY
 Musikagentur: Steinway & Sons
 Sundholms Pianomagasin
 Söderbergsgatan 3A, Stockholm.

SINGER
 Sybordsmaskiner

Ärade husmödrar!

Det är Er måhända obekant vad Sveriges bästa och pålitligaste hjälpmedel vid småbak heter! Det heter **Goda-Jästmjöl**. Burkar å 25, 40 och 75 öre köpas och några beprövade recept fås gratis överallt.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.

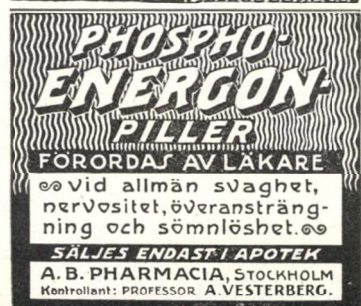
Gyllenhammar
 Nafre-Gryn, Nafre-Mjöl, Nafre-Must
 Nyttigaste och mest lättsmälta.
 OBS! Gyllenhammars pak. Nafre-must för klene personer och barn.

Goldwyn
 TAND-CREAM
 A.-B. De Förenade Kemiska Fabriksnerna, Stockholm

EN KOPP HULTMANS RENA CACAO
 är det bästa på hela världen!

PHOSPHO-ENERGON PILLER
 FÖRORDAS AV LÄKARE
 Vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet.
 SÄLJES ENDAST I APOTEK
 A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
 Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

denna stund nästan lika stor roll som hon drömde att en gång få göra i det lilla Johaneskapellet i den stora staden, vilket ju inte är märkvärdigt alls. Men vad som är nästan historiskt sett otroligt är att advokot Görjen Häger har alltjämt helgedomen i sitt hjärta oskärad och att Amanda, den falska Johannessystem, avfällingen, lyckats behålla sin stora hemlighet för sig själv.

En affärskvinna.

Emma Grandin.

DEN 15 JULI INGICK ett nytt decennium i Emma Grandins levnad. Huru många tiotal av år hon sett svinna, sedan hon första gången såg dagens ljus frågar ingen efter, ty hennes hjärta är ungdomsvarmt och hennes sinne ungt, gladt och förnöjsamt, och därför är hon ständigt ung.

Född och uppfostrad i Bergslagen sändes hon i unga år ut att tjäna sitt livsuppehälle. Hon kom så till en köpmannafamilj i Dalarna, där hon fick arbeta så väl i hemmet som i affären. Med ett synnerligen vackert betyg därifrån erhöll hon plats i Wettergrens välkända kappaffär i Göteborg. Sedermera reste hon till huvudstaden, och sedan hon på egna medel genomgått en handelsskola, fick hon utbyta disken mot kontoret, i det hon erhöll anställning som bokföreläsa i den stora järn- och maskinfirman Oskar A. Rosengren härstades. Hon var sannolikt en av de första kvinnor, som på den tiden erhöll plats på kontor inom järnvaruindustrin, ty då besattes i allmänhet sådana platser med män. Men ej blott kontorsarbetet upptog hennes intresse under det sista året av hennes plats, utan hon ägnade sin lediga tid åt att förkovra sina i handelsskolan erhållna kunskaper, varjämte hon, begävad med en praktiskt talstämman och goda sångresurser började att idka studier i välläsning för fru Hedvig Winterhjulm och i sång för fru Hofer. Hade hon fått fortsätta sina studier, så torde hon kanske ha blivit en artist att räkna med, åtminstone på talscenen. Emellertid insjuknade hennes mor i Bergslagen. Som en uppförande dotter avbröt hon sina studier, lämnade sin plats och for hem att som på en gång tjänarinna och sjuksköterska vårda sin mor till döddagar. På döttrars skulle ha handlat som hon.

Återkommen till huvudstaden, övertog hon med de sparade medel, hon hade kvar, en pappershandel vid Regeringsgatan och innehar nu sin välrenommerade affär, tidnings- och annonskontor jämte pappershandel, vid Vasagatan. Sin insats i härvarande samhälle har hon gjort genom att under de många år hon innehaft plats, och under ett och ett halvt tiotal år, då hon varit sin egen, leda och fostra hundratals unga flickor, som hon haft under sig, till att bli arbetsvilliga, ordentliga och sparsamma, varjämte de tack vare henne bibragts en vidgad och praktisk blick. Därför förena sig säkert dessa flickor och deras föräldrar i likhet med hennes kunder i en önskan, att fröken G. måtte få uppleva än tiotal av år till nyttigt värv i samhället. G.

Löftets land.

Berättelse av HILDUR DIXELIUS-BRETTNER.

(Forts.)
 MEN NORENIUS SKAKADE PÅ HUVUDET. Han hade svurit att aldrig mera "sitta efter en Vesterbottenshäst", sade han. Sara Alelia svarade att var hennes häst barnfödd i prästgården i Luleå gammelstad och således en norrbottning. Norenus såg på henne, men utan misshumör och sade något om, att hon var "en farlig Babian". Så klev han upp i kärran bredvid henne.

Sara Alelia hade ej sett Norenus sedan flickans död; hon hade försökt få hälsning till honom att han var välkommen till Rombäcksvallen, men även om hälsningen nått honom hade han ej infunnit sig. Mest hade han också varit borta från socken på långväga vandringar, stundom mycket virrig och underlig, hade hon hört. Nu var det dock tydligt att han icke hade något emot att återse henne, vilket hon fruktat.

Sara Alelia frågade vart han ämnade sig.

GAHNS MANIOL

DET BÄSTA
 FÖR HUDEN
 I ALLA VÄDER

Dr. E. Dujardins Kosmetiska Kliniker, Köpenhamn.

Spec. Paraffinbehandling av ansiktsfel (såsom vanprydande form på näsa, mun, kinder, haka och byst) samt ärr, rynkor och andra missbildningar.
 Amagerortv 31, tisd. o. fred. 4.30-6. Byen 51. Privat Telf. Godth. 41 y.

PENSIONSFÖRSÄKRING

Allmänna Änke- och Pupillkassan i Sverige
 meddelar försäkring för pensioner dels t. efterlevande änkor o. barn dels ock till annan viss person oberoende av skyldskapsförhållande. Inträde är öppet för varje svensk undersåte, som med avseende å hälsotillstånd prövas antaglig ock icke uppnått 60 års ålder. Pension kan betingas från 100 till 1,500 kr. Insats en gång för alla kontant eller delvis genom revers eller ock årliga premier.
 All vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt av pensionen under den persons livstid som betingar pensionen. Pensions-tillväxten utgår med lägst 2 högst 5 procent för år å det betingade pensionsbeloppet.
 Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.
 STORKYRKOBRINKEN 11, STOCKHOLM

HELIOS KONCENTRERADE LAZAROL
 Alltjämt bäst och mest anlitate!
 NUTIDENS FÖRNÄMSTA ANTISEPTISKA PREPARAT FÖR HUDENS OCH MUNNENS VÅRD SAMT TILL SÅRBEHANDLING
 Kemist & Kontrollant
 Fil. Dr. Yngve Dalström
 LAZAROLFABRIKEN STOCKHOLM -LAGUGEN SKYDDAT-
 Kemist & Kontrollant
 Fil. Dr. Yngve Dalström
 -LAGUGEN SKYDDAT-

**PARADIS DUNTÄCKEN
PARADIS MADRASSER**

göra sängkammaren till ett paradIs. Begär katalog!

**I. SVENSSON
& BOURGHARDT**

**TÄCKFABRIK
FJÄDERRÄNSERI
WINSLÖV**

SAL-LOGGEN
FÖR MOTOR- OCH SEGELBÅTAR.
Kontrollerar: Motor och bränsleåtgången
Trim och Segelställning.
SVENSKA ACKUMULATOR-ÅB JUNGNER, STOCKHOLM

**NYTT!
MUSTADS
IRIS**

Smörblandat margarin

Prova och jämför med mejerismör.

Den moderna talmaskinen.

Tillverkad av utvalda träslag och med ljudledning, konstruerad enligt samma principer som violinen, kan den moderna "Cremona" återge musik renare och klarare än hittills kända apparater. — Största urval av skivor.

A.-B. NORDISKA MUSIKAFFÄREN

St. Nygatan 11, Stockholm.
Göteborg, Malmö, Kristiania, Kristianstad.
Specialkatalog gratis!

Mors största stolthet

är hennes friska och livliga, av hälsa och kraft strålande barn. Även om hon är i det beklagansvärda tillståndet att icke kunna amma sitt barn, kan hon likväl genom artificiell näring glädja sig åt sitt barns välbefinnande. Då ofta nog komjök eller havresoppor och likn. icke bekomma barnet väl, bör hon utan betänkande kunna giva sitt barn en soppa av

NESTLÉ'S BARNMJÖL

ett under generationer välkänt mjölkpulver, framställt av bästa Schweizermjök med tillsättning av socker och rostade pulveriserade veteskorpor.

Han skulle "neröfver" svarade han endast. Sara Alelia sade, att kanske för han till Härnösand, för att anmäla sig till missiv, hon hade hört att han predikat förleden söndag, sade hon. Norenus svarade, att "var väl den coliquen kyrkoherden påkommen med Herrens milda tycke och behag då han intet högre önskat än att få läsa lusen af vissa munsjörer". Sedan satt han och småskrattade för sig själv med hakan stödd mot händerna som slöto om käppkryckan. Det stora håret, som stod yvigt som förr kring lappmössan, hade blivit nära isgrått. Den gamla prästrocken var svårt sliten och skiftade och blänkte som någon gammal metallplåt i aftonsolen.

Norenus, som förr gärna berättat om sina sörlandsfärder, svarade nu intet, då Sara Alelia frågade honom hur långt han utsträckt sista resan och om han i Stockholm råkat Excellensen Roos. Han såg endast framför sig och det kom något oroligt över honom. Sara Alelia tänkte, att hade han väl gjort den färden så virrig och omtöcknad till sina sinnen, att han inte mindes därav. Hon började tala om annat, men Norenus var svår att få med på något samtal. Han satt och mumlade och pratade för sig själv, då Sara Alelia frågade vad han sade, bad han henne höggunstigt tillåta honom "träta för sig själv". Av vad hon uppfattade av hans tal förstod hon, att han satt och repeterade sin på söndagen hållna predikan. "De tyckte nog inte att det var roligt att sitta där, men det blir nog inte heller roligt för dem att sitta i helvetet", sade han så högt.

Det var en vacker afton, vägen följde efter älven, som gick fram bred och blå, landskapet bredde ut sig vitt och fagert å ömse sidor, grödan stod vacker på åkrar och ängar och i allt det gröna lyste gårdarna med blänkande fönsterrutor i aftonsolens. Himlen stod blå utan minsta moln och aftonen började stilla och ljuvligt svalkas.

Sara Alelia försökte vända Norenus tankar till härligheten omkring honom. Norenus svarade, att landet var nog bra, men folket var Belials.

Då de kommo in i kyrkbyn där Sara Alelia skulle stanna över natten, sågo de mycket folk samlade uppe på kyrkbacken. Det var män och kvinnor och barn och alla stodo de och sågo uppåt mot klockstapel. Norenus frågade en mötande om orsaken till folksamlingen och fick till svar att församlingen fått en kyrkklocka som just skulle sättas upp. Norenus nickade endast, men till Sara Alelia sade han, att väl kunde den församlingen tränga till en kyrkklocka, då de hade en präst, som var så svag i sin kristendom. I detsamma klev han ur kärran och sköt i väg uppför kyrkbacken. Sara Alelia ropade efter honom, att han glömt påsen, men han hörde ej. Då Sara Alelia inte ville, att han skulle försvinna för henne och måhända sedan fram på natten komma till gästgivaregården och återfordra påsen, körde hon in hästen på en biväg och band honom och tog så påsen och följde efter Norenus uppför kyrkbacken. Hon var nu också inne i den kyrkby där Lydia tjänat och hon tänkte att bland allt folket skulle hon kanske få höra något om henne. Då hon kom upp på kyrkbacken fann hon Norenus i livligt disputerande med kyrkoherden i församlingen, som hon något kände. Klockan var nu uppsatt, den avtecknade sig rätt så stor och vördnadsbjudande i stapeln.

**A. B. FÖRENADE
PIANO- & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG.**

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin. Stockholm: Drottningg. 28. Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28. Norrköping: Drottningg. 16. Gävle: N:a Kungsg. 25.

**BOLINDERS
KÖTTKVARNAR**
NÅ HÖGST I KONKURRENSEN

**FREJAMI
PASTILLERNA**

fylla såväl hygienens som den goda smakens krav. Vägfarande vid fall av hosta, heshet och liknande åkommor.

REN SOCKERPRODUKT!

SALJAS ÖVERALLT!

Husmödrar

kommen alltid ihåg att **WINBORG'S ATTIKSPRIT** har en oöverträffad arom och på grund av sin högre styrka ett mervärde av 30 öre per literfaska framför alla andra liknande fabrikat.

VARU-MÄRKE
MENTHOLATUM
INREGISTRERAT

Medel för utvärtes bruk. Kan begagnas vid många tillfällen. Ni gör en tjänst mot var och en, som Ni gör bekant med Mentholatum. Pris i tuben kr. 1:25, i burkar 1:50, 2:75 och 5:00. Finnes snart å alla apotek. Gratisprov ges. Sändes även direkt fr. Generaldepöten för Mentholatum; Österbrogade 4, Köpenhamn O.

AXA

Havre-gryn
" mjöl
" must

Gliv barn och sjuklingar det finaste av allt:

AXA HAVREMUST

Fyrtornets
Fiskbullar
Kaviar
Sardiner
RADHES ANJOVIS

i ostronsås, Kryddsill, Maljessill, Apilbitar, Vingasill, Rensad anjovis i dill, Skinn- och benfri ostronanjovis Levereras i bleckkär.
A.-B. Sveriges Förnåde Konservfabrike.
GÖTEBORG Kungl. hoflev.

Varje Husmoder

bör iakttaga regeln
att dagligen använda

Syster Ellas

Salva

Hushållsbestyren

och den ständiga beröringen med tvål och vatten göra huden hård och torr samt framkallar sprickor och inflammationer i huden. Dessa besvärliga följder av det dagliga arbetet avlägsnas som genom ett trollslag genom regelbundna ingniddningar med en antiseptisk och sårhelande salva, som snabbt uppsuges av huden samt gör händerna mjuka, behagliga och vita. — Drag nytta av andras erfarenhet och läs följande intyga:

På begäran vill jag med nöje intyga, att föreliggande salva, kallad »Syster Ellas Salva», visat sig som ett gott medel att bevåra huden och hålla den smidig. Särskilt lämpar den sig väl för dem, som ofta äro nödsakade till upprepade tvättningar med tvål eller såpa.

Sabbatsbergs Sjukhus, Stockholm, den 11 dec. 1919.

DAGMAR LUNDBERG,
Sjuksköterska.

På begäran av Aktiebolaget Tekniska Fabriken Herba har jag använt ett dess preparat, benämnt »Syster Ellas Salva», och funnit det synnerligen lämpligt att därmed ingnida röda och spruckna händer. Verkat även som ett kraftigt skydd mot kyla vid användning på ansiktet, varför jag den på det varmaste rekommenderar.

Stockholm den 12 dec. 1919.

HJALMAR FORSBERG,
Massör.

»Syster Ellas Salva» är verkligen utmärkt.

Stockholm den 7 febr. 1920.

EMMA MEISSNER.

På mitt toalettbord hemma och på teatern jnnes alltid »Syster Ellas Salva».

Stockholm den 6 jan. 1920.

NAIMA WIFSTRAND.

Händerna böra vara i bästa skick, om arbetet skall gå lätt, behändigt och kvickt. Skydda och värda därför dessa Edra viktigaste arbetsverktyg genom att varje kväll tillföra dem de renande, uppjuktande och läkande beståndsdelarne i

»Syster Ellas Salva»

Försäljes å alla apotek, i sjukvårds- o. parfymaffärer samt hos färg- och specerihandlande.
Om salvan ej finnes hos Eder vanl. leverantör, tillskriv eller ring
Generalagenten
A.-B.

Tekniska Depoten
STOCKHOLM
Rikstel. 187 89

Norenus ville, att den nu också skulle få ringa. Detta tycktes också vara menighetens tysta önskan, ty alla stodo kvar som väntande och sågo upp mot klockan. Församlingen hade ej haft en kyrkklocka på nära trettio år, då den dåvarande utskrivits för gäld. Nu ville Norenus partout att den nya kyrkklockan skulle få ringa. Men kyrkoherden sade, att fanns det kungliga brev och författningar på när kyrkklockorna skola användas och förelåg här intet sådant tillfälle.

»Författa mig hit och författa mig dit — bolare och horkarlar skola inkomma i himmelriket förrän I —» Norenus sköt i väg från kyrkoherden och mot klockstapeln i tydlig avsikt att ringa. Men kyrkoherden sköt efter honom och hindrade honom, här var det han som bestämde och man vill inte veta av utsocknes inblandning. Norenus blev stilla, det blänkte till i hans ögon, men inte av ondska eller misshumör, utan som hade han fått en idé som roade honom.

Aftonsolen föll nu särskilt vackert på klockan genom stapelöppningen, kyrkoherden blotade sitt huvud och bad en bön för klockan att den alltid måtte kalla samman till ett rent och oförfalskat evangeliums hörande och till de heliga sakramentens rätta bruk. Men ringa fick den inte; Norenus stod och mumlade och myste för sig själv.

Sara Alelia gick fram till kyrkoherden och frågade efter Lydia och gården där hon hade tjänat. Kyrkoherden visade på en man som stod nära och sade att var det denne som varit hennes husbonde, men hade den flickan dragit så mycken skam och vanära över socknen och genom sitt gudlösa sinne som ej visste av ånger och botfärdighet varit honom till så stort bekymmer, att det varit honom det tyngsta han upplevat. Sara Alelia vände sig till mannen, som varit Lydias husbonde. Han var fårdig, svår att få att svara. Sara Alelia förstod, att bitterheten var stor inom honom. Detsamma kände hon från de omkringstående. Hon förstod att det var som hon misstänkt, att Lydias underliga väsen ställt henne ensam även här, att alla sågo på henne, som hon själv till en början gjort, som på ett hedniskt, ett okristnat väsen. Hon talade med många, men hos ingen mötte hon medlidande. Det var som om Lydia stätt utanför sådant.

(Forts.)

Redovisning.

GENOM TIDNINGEN IDUN HAR FÖR DE hungrande Budapestbarnens räkning inlutit:

Ebba Andersson, Malmö 12:—; Olga Francke, Hälsingborg 15:—; Tiffi Kristensson, Göteborg 100:—; Alma Lindén, Örebro 25:—; Emma Pettersson, Sköfde 25:—; Kbg, Eksjö 5:—; Hälsning från Åsen 5:—; E. Fröblom, Göteborg 20:—; A. Cederblad, Eksjö 10:—; S. Berg, Stockholm 20:—; Alva Lövgren, Smedjebacken 10:—. Summa kronor 247:—. Henrik Berg, Stockholm, Riksmark 350:—.

Ovanstående kronor 247:— och Riksmark 350:— ha uppburits och kvitterats av Föreningen Rädda barnen härstädes, för vidare befordran, och begagna vi tillfället att å de nödlidandes vägnar uttala ett tack till de varmhjärtade givarne.

Till Kvinnornas Nationalinsamling för Kronprinsessan Margaretas minnesfond ha följande personer skänkt genom Idun: J. C. St., Stockholm, kr. 2:—; Furuborg, Rönninge, kr. 20:—; M. L. E., Stockholm, kr. 25:—; Några avlägsna skogsbyar i Hälsingland genom Jossie Jonsson, Svartnäs, kr. 18:68. Summa kr. 65:68.

För Kronprinsessan Margaretas minnesfond har undertecknad genom tidningen Idun mottagit kr. 65:68, utgörande tecknade bidrag å insamlingslistan n:o 1211/12, vilket härmed erkännes.

Signe Bergman,
Kassaförvaltare.

Stockholm i juli 1920.

RED. AV IDUN.

BOSÄTTNINGSSARTIKLAR

WIKMAN & WIKLUND

FLEMMINGGATAN 17, STOCKHOLM

Telefoner: Namnanrop

Drick varje dag

Setons The
Sällsynt fin smak.
A.-B. G. MAREN & Co. STOCKHOLM.

Olycksfall- och sjuk-
Skadestånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

TVÄTT-
PULVRET **RENNEN**

Oskadligt för händer och kläder.
Populärt genom sin stora tvålhalt och renhet.

Florndol-Tvålen

är damernas
favorittvål.

PARFYMERI FLORA, GEFLE.

Cloettas
GULD - CACAO
ÄR FAMILJENS DAGLIGA DRÖCK
FÖRNÄMSTA SVENSKA FABRIKAT - SÄLJES ÖFVERALLT

FRÅGOR

N:r 69. Som jag högt värderar Eder tidning och även de råd som välvilligt lämnas i Eder frågoavdelning vore jag innerligt tacksam för ett råd. Min man och jag äro stockholmare, men ha av kristiden blivit nödsakade att arbeta på landet och efter otroligt arbete och stort intresse för djurens liv har min man lyckats komma till förmansställning i större ladugård, men emedan lönen är otillräcklig och även på grund av att denna trakt är efterbliven i kulturella avseenden önska vi komma till en trakt där mer intelligens finnes och även för att jag har för vana att själv kunna förtjäna en slant. Därför vill jag helst få nytta av min kunighet som hårfrisörska, ehuru det ser mörkt ut att kunna förena två så vitt skilda yrken. På denna gård som ligger 2¼ mil från station, äro de ohyggligaste förhållanden rådande, i det att ofigta mjölkerskor ha ända till 8 (åtta) barn med olika fäder. Vidare är det synnerligen pinsamt för mig, som har endast en flicka, 8 år, att av grannarna ständigt påstötas att jag borde gå i deras sällskap i ladugården och mjölka, vilket patron väl vet att jag ej orkar. Jag är så utpinad av alla dessa människor, att jag måste på detta sätt lätta mitt hjärta i tanke att någon välvillig person ville råda mig vart jag skall vända mig för att kunna börja smått med en liten frisering eller dylikt. Som vi, av för mycket arbete, min man har i fem års tid varit uppe kl. ½4 om mornarna till sent på aftnarna blivit mycket klena, tänkte jag att innan vi stupa få igång någon liten affär.

Mångårig vän av Idun.
N:r 70. Vile härmed godhetsfullt fråga om något medel att få bort vanliga skogsmyror, vilka nu ett par år trängt in i vårt hus under sommaren. Har försökt med flera medel utan resultat, både sillake, fiskvatten och formalin, men förgäves. Var myrstacken finns veta vi ej, möjligen i trossbotten enär myrorna draga ned mycket sågspån.
Vore så tacksam för svar i Eder tidning till

Prenumerant.
N:r 71. Undrar om någon av Iduns läsarinor kan hjälpa mig i min brydsamma belägenhet! Jag har varit pren. å Idun i över 20 år och har sett så många frågor om både stort och smått och många goda svar. Självt har jag dock icke tagit frågoavdelningen i anspråk mer än ett par gånger. Men nu föll det mig in — kanske får jag hjälp! Saken är den, att jag är i stort behov av hjälp i hushållet, men det är ju alldeles omöjligt med tjänarinnor nu. Deras orimliga pretentioner kunna vi icke uppfylla, och jag anser, att när man fordrar mycket bör man också ge fullgott i stället. Ej heller är jag hulpen med en okunig och kanske opålitlig flicka, utan behöver jag få i mitt hem en duglig, arbetsvillig, sparsam och fullt pålitlig person, emedan jag (64 år gammal) lider av hjärtfel och är av läkare förbjuden nästan allt arbete. Och någon tillräcklig hjälp av familjemedlemmar — vi äro inalles fyra personer — kan icke påräknas. I vinter har en släkting varit hos oss och skött hushållet, sedan var jungfru flyttade i september förlidet år; men hon kan icke stanna mycket längre, och jag sörjer för, hur det sedan skall bli! Vi bo i en vacker villa, ej långt från Stockholm. Men här är naturligtvis inte på långt när så bekvämt som i en modern stadsvåning. Och det värsta är, att vi ha mycket begränsade inkomster! Nu har jag tänkt, att det kanske någonstades finns en ensam och obemedlad kvinna, icke längre

Nerliens
REPERINGSGATAN
FRAMKALLAR
KOPIERAR
FÖRSTORAR

Genom en annons uti Nya Vermlands-Tidningen som är Vermlands äldsta och enda dagliga tidning, träffar Ni öfver **10,000** hem i länet och stiftet.
Huvudkontor: **Karlstad.**

Eldsfara är **livsfara** **Skydda Eder mot eldsfara**

MINIMAX skyddar hem och liv

Godkänd av Sv. Tarifföreningen
Olika typer av brandsprutor tillhandahålles av
NORD. MINIMAX-CENTRALENS A.-B.
Birger Jarlsgatan 95
STOCKHOLM

Begär alltid **MAIZENA** Oöfverträfflig till såser, bakning, maizenagröt etc.

För nervsjuka, blodfattiga och svaga.

Överraskande resultat med **Regipan.**

Herr J. Liebel i N. skriver: »Jag har med Regipan uppnått så överraskande resultat, att jag sedan 14 dagar kan arbeta hela dagen i min trädgård. Jag hade gjort upp räkningen med livet. Det är nu tre år sedan jag på grund av svår neurasteni i följd av överanstängning och blyförgiftning var döden mycket nära. Världen var mig en styggelse och jag åstundade ofta slutet.

Alla mina pennningar har jag använt till alla möjliga stärkningsmedel, magnetisörer o. radiumbehandlingar, så att min familj ofta måste lida nöd, men förgäves. Jag skall ej försumma att, där jag kan, rekommendera

Regipan till alla som lida av liknande åkommor.»
Cellkärn-Näringspreparatet Regipan verkar snabbt, ej blott vid nervåkommor utan även vid blodbrist, förtidigt åldrande, kraftnedsättning, undernäring, impotens o. dyl. Ett försök skall övertyga en var om dess förtärlighet. Regipan bedömes fördelaktigt av läkare. 1 ask 5 kr., 3 askar 14 kr. Skulle Ni först vilja ha närmare förklaringar om Regipan, så sänd oss Eder adress och vi skicka Eder per omgående en intressant bok öfver ämnet alldeles kostnadsfritt. Pharmaco-Dietetisk Industri, Jakobsbergsgatan 33, B 7, Stockholm.

NYHETER i bokhandeln!

SOLSTRÅLEN. Berättelse av Anna Jennings. Häft. 3 kr., kart. 3:75, klotb. 4:75.
KAPTEN ANKARBERGS PAS-SADNÄTTER. Berättelse av Carl Fr. Peterson. Fortsättning av Styman Ankarbergs berättelser. Häft. 3 kr., kart. 3:75, klotb. 4:50.
SANN TROHET. Berättelse av Elly A—n. Häft. 4:50, kart. 5:25, klotb. 6:50.
GENOM BRÄNNINGAR. Berättelse av A—der (Anna Ölander.) Andra uppl. Häft. 3:50, kart. 4:25, klotb. 5:50.
DEN SKÖNASTE ROSEN. Berättelse för ungdom av Hillis Grane. Andra uppl. Häft. 5 kr., kart. 6:50, klotb. 8:25.
PÅ LIGARDEN. Skildring ur norska folklivet av Margarethe. Andra uppl. Häft. 3:50, kart. 4:50, klotb. 5:50.
DYNINGAR RRAN ALAND. En samling dikter av Erika Lindström. Häft. 2:25, kart. 3 kr.
AKTENS KAPET — EN LYCKA? En allvarlig fråga till våra döttrar av Fru Adolf Hoffman. Översatt från originalets sjunde uppl. av Aline Cronhielm. Pris 1:50.
VID LIVSFLODEN. Beträktelser av Kyrkoherde Hugo Flemming. Häft. 1 kr.
VAR TIDS S. K. PINGST-RÖRELSE. En undersökning av Joh. Rinman. Föreståndare för Svenska Bibelinstitutet. Pris 50 öre.
DE UNGAS ÅRA. Tjugotre föredrag av Arvid Hyden. Häft. 3:75, kart. 4:50, klotb. 5 kr.
BILDER UR VAXTRIKET. Med text av Professor Nils Svedelius. 40 planschier med 437 färglagda figurer. Storlek 23x32 cm. Inbunden i vackert klotband med skyddskartong 24 kr.
EVANG. FOSTERLANDS-STIFTELSENS FÖRLAGS-EXP., STOCKHOLM 3.

"FENO"

är ett förstklassigt skönhetspreparat av rang. Intet fett, kan användas vilken tid på dygnet som helst. Utplånar rynkor, förnygrar, åstadkommer en ren, klar, mjuk och vit hud, borttager finnar, revor, leverfläckar, pormaskar, fräcknar etc. Yppersta medel mot söndersprucken, frostbiten och narig hud. Per burk 4 kr., 2 burkar fraktfritt.

FENOMA-DEPOTEN, Stockholm 1.

Döfva HÖRA

CARL LARSSON:

PRAKTVERKET

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FÄRGTRYCKPLANSCHER

Inbunden med av konstnären komponerad pärm (begränsad upplaga)

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid i postanvisning

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

I varje hem bör finnas

IDUNS KOKBOK

10:de upplagan.

Pris inb. 8:—.

Ingen kan baka

verkligt gott bröd utan att använda Amerikas bästa "Rumford Bakpulver"

Receptböcker utdelas gratis från herrar handlande samt av generalagenten Aktiebolaget **HUGO ÖSTERBERG** Stockholm, Va.

Främst i världen ställer vår nya,

patenterade uppfinning **ANGELICA-ORGANER** och med de

främsta stå våra erkänt förstklassiga Pianon.

A.-B. Skandinaviska Orgel- & Pianofabriken. Grund. 1865. Mästersamuelsg. 41. Sthlm Verket direktör: M. Th. Dahlström.

Vinägrons

Ättiksprit

är bäst för

bordet och köket!

Billiga o. bra äro Sveriges Urmakares A.-B:s äkta **VIKING-Väckarur**

Förnicklat fodral med mässingsbotten. Stort mäsingsverk. Kraftig väckning. Säljas under garanti av alla **Urmakare.**

Svält ej

Erhålls på bleckburkar hos Frö-Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vattnet. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växtnäringssalt.

Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON**, som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 stycke grader efter örats olika hörsel förmåga. Förordad av öronspecialister. Oumbärlig för lomhörda i kyrka och teater. För efteranvisning varnas.
Öronmassageapparaten MASSACON botar susning för öronen ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St. Louis och den Engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t Änkedrottningen av England och Prins Carl av Sverige. Begär katalog och och intyg. Ensamförsäljare för Sverige; **MALMÖ BANDAGE ETABLISSEMENT, Per Vejlersgatan 9, MALMÖ 1. — Telefon 49 75**

HUSMÖDRAR KÖP

Ett delikat margarin för smörgäsbordet och hushållet

ung, men frisk och arbetsduglig, som skulle sätta värde på, att med sitt arbete göra en verklig hjälp, på samma gång hon själv fick sin bärning och bleve uppskattad och värderad. Kanske finns det bland Eder, som läsa detta, någon som känner en sådan kvinna och vill ge mig hänvisning till henne. För råd och hjälp kan ingen bli tack-sammare än

Bekymrad husmoder.

N:r 72. Jag vore tacksam om någon av Iduns läsare ville tillråda mig hur jag skall komma i kontakt med människor.

Mitt så friska humör börjar taga skada av att jag ingen själsfrände äger.

Mitt arbete är sådant, att jag helt måst uppgå i det, men nu har jag fått det mera ordnat, samt disponerar nu mycken tid, vill då ut, se och lära, men har ingen, ingen, vilket gör att jag ingenstans kommer.

Är en kvinna i början av 30-talet, med plats som hushållsfröken i fint hem i Stockholm. Hur skall jag bäst använda min semester, 5 veckor?

Synnerligen tacksam för svar är "Ensam."

(Forts.)

BREVLÅDA.

RED:S BREVLÅDA.

Unus. Vi kunna ej stå till tjänst.

Elwe. Ni har rätt i att den lyriska värfloden är förbi, men poeterna kväda vid alla årsens tider och äro alltjämt lika uppmärksamma mot oss. Det är oss tyvärr omöjligt att återgälda all denna artighet. Då skulle vi behöva dubbla spaltantalet i tidningen. Eder dikt måste vi alltså avböja. Och när porto saknades har manuskriptet offrats åt papperskorgen.

Sjuttonårig flicka. Varför profanera minnet av en kär bortgångnen med så miserabla vers?

M. ZADIG

Shampooing-Pulver

renar håret, borttager mjäll, slycker hårroten, befördrar hårväxeln, dess användande är en verklig njutning.

Trubaduren sjunger med livlig gest: Pix är bra och Pix är bäst!

Askar i förseglade emslag: 75 öre och i påsar: 25 öre.

Eder hälsa är beroende av fötternas vård.

Ett universalmedel mot alla fotåkommor är

VIGORS FOT-SHAMPO

Effektivt, beprövat medel mot ömma och svulna fötter, mot svettning och förhårnader.

Förordas av läkare och sjuksköterskor.

Finnes att tillgå hos varje välsorterad affär för toalettmiddel i Sverige, Norge, Danmark, Finland o. Östersjöprovinserna.

Pris i Sverige, Norge, Danmark 75 öre pr sats.

Tillverkas av

Kemisk-Tekniska Fabrikern

VIGOR

Allm. 32613 - Riks 21662

— STOCKHOLM —

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget.

Fonder kr. 62,000,000:—

gottgör å

Depositions- & Kapitalräkning

5 1/2 %.

55 Kungsgatan

Almedahls Försäljnings-Magasin,

55 Kungsgatan

Kontoret 21 66.

GÖTEBORG.

Butiken 11 31.

Damast- och Drälldukstygger. Lakanslärrt. Percaler. Bolstervar. Handdukar. Mattgångar. Mängelduk. Badkapptyg. Vita o. kulörta Bomullstygger m. m.

Rikhaltigt urval av Linne- och Bomullsartiklar.

Levererar fullständiga Linneuppsättningar för Hotell, Restaurationer, Sjukhus, Badhus, Ångbåtar och Privathem samt Brudstyttslar.

Broderier. Spetsar. Färdigsydd damunderkläder, Dag- och nattskjortor, vita o. kulörta skjortor. m. m.

DEN NYA ENGELSKA "PH. D."-GRADEN.

Flera brittiska universitet ha nu inrättat en "Ph. D."-grad, som torde lämpa sig speciellt för svenska studenter.

1. Varje med universitetsexamen försedd studerande, tillhörande något, av härvarande universitetsmyndigheter, godkänt svenskt universitet, äger inskriva sig vid brittiska universitetet för att idka studier i och för vinnande av "Ph. D."-graden.
2. Denna grad kan vinnas inom alla fakulteter, den teologiska, juridiska, medicinska, humanistiska, naturvetenskapliga, tekniska och kommersiella.
3. Den beräknade studietiden vid brittiska universitet uppgår till omkring 2 år.
4. Graden i fråga kan vinnas genom en avhandling jämte skriftlig eller muntlig tentamen, om så anses önskvärdt.

ALLA UPPLYSNINGAR

beträffande kurser, levnadsomkostnader jämte andra detaljer, kunna på begäran erhållas från

THE UNIVERSITIES BUREAU
IMPERIAL INSTITUTE, LONDON.

BRITTISKA UNIVERSITETET

I Storbritannien finnas 18 universitet, vilkas lärarstab och elevantal äro ungefärligen följande:

	Lärarstab	Studenter
Universitetet i Aberdeen.....	84	1024 (328 kvinnliga)
" " Belfast.....	66	685
" " Birmingham.....	141	874
" " Bristol.....	222	895 (241 kvinnliga)
" " Cambridge.....	138*	3676 (1914)
" " Dublin (T. C. D.)..	100	1285
" " Durham.....	151	961 (33 kvinnliga)
" " Edingburgh.....(c)	200	2529 (546 kvinnliga)
" " Glasgow.....	158	2916 (662 kvinnliga)
Irländska nationaluniversitetet.....	157	1774
Universitetet i Leeds.....	186	1065 (204 kvinnliga)
" " Liverpool.....	214	1170 (305 kvinnliga)
" " London.....	800—900	4086
" " Manchester.....	238	1268
" " Oxford.....	159*	3045 (450 kvinnliga)
" " St. Andrews.....	93	508 (200 kvinnliga)
" " Sheffield.....	146	399
" " Wales.....	164	1319 (437 kvinnliga)

* Dessutom finnes ett stort antal kursledare och docenter.

(Universitetsnotarierna lämna på begäran alla närmare upplysningar.)

Man får
frisk aptit
av
Stomin!

STUR-EE 1919.

Fru Lindholms sedan 20 år berömda specialmedel
hostmedel kraftmedel magmedel

TUSSIN **STOMIN**

Pris 5 kr. Räcker en månad.

Pris kr. 4.50. Räcker en mån.

Lagligt

skyddade.

Pr sats 7.35 kr.

Läkemedlen kunna intagas antingen var för sig eller tillsammans.
Sändas pr postförskott. Diskret på begäran.

Fru Hedvig Lindholm, Upplandsgatan 68, Stockholm.
Rt 102 19. 9-3. Tisd., Torsd., Lörd. även 6-7. At 115 29.

Rekvirera från mig:

III boken (31:a-40:e tusendet)

7:e upplagan (36:e-40:e tusendet) av min bok "Om Tus-sin och Stomin".

Sändas gratis jämte prospekt.

SUNLIGHT TVÅL

Vad tvätt är lätt
på
Sunlight sätt!

Skillnaden märkes ännu mer
vid stortvätt.

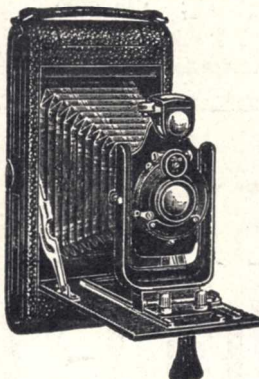
Överstryk de blöta plaggen med
Sunlight, rulla ihop och låt
ligga i blöt en timma — tvätta
sedan lätt på brädet och skölj
väl.

Märk den rena
friska doften.

Vid kokning använd alltid
SUNLIGHT såpvatten —
linnet blir då bländande vitt.

AMATÖRKAMEROR

av ledande världsmärken

Ice, Goetz, Voigtlander

Contessa, Butcher, Houghton

samt alla slag av förnödenhets- &
förbrukningsartiklar för fack- &
amatörfotografer.

Illustrerad katalog kostnadsfritt.

AKTIEBOLAGET ARTO,
Malmö.

SODRA FORSTADSGATAN 2.
Riksb. 5276 och 5622.

Oatine

TVÅL OCH VATTEN

är icke nog för att göra huden ren, blott *Oatine-havre-crème* tränger vid lätt ingnidning djupt ned i porerna och gör dessa fullständigt rena från damm och smuts, och när ni ett ögonblick därefter torkar er, skall ni få se, att huden icke blott är ren, utan ni skall också känna er angenämt uppriskad. Är ni utsatt för sol och bläst, och huden är irriterad, använd då *Oatine*, den läker och ger huden näring på naturligt sätt, och genom daglig vård blir denna smidig, len och sund.

OATINE-HAVRE-CRÈME i tub, eller burk vanlig storlek, stor burk innehåller 3 gånger så mycket.

OATINE SNOW är en snövit crème, som när den lätt ingnides, uppsuges av huden, den uppriskar och svalkar, och gör huden ren och vacker. I vanlig storlek, eller stor burk, som innehåller tre gånger så mycket.

OATINE-HAVRE-PUDER är enastående för huden.

Fås överallt, skriv eljest till

THE OATINE COMPANY'S GENERALDEPOT FÖR SKANDINAVIEN
Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn.

THE OATINE COMPANY
LONDON & PARIS.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Baka själv Edert bröd

med hjälp av **H. E. EKSTRÖMS** jästmjöl.

Smörgåsbröd.

1/2 kg vetemjöl, som förut väl blandats med 2 rågade teskedar Ekströms jästmjöl, sammansättes med drygt 1/3 liter mjölk och gräddas genast i smord form. Åtgår omkring 20 minuter. För höjande av smaken kan, om så önskas, tillsättas 1/3 tesked salt och 1 tesked socker.

Frukost-snibbar.

av 1/2 liter mjöl (vari inblandas 2 teskedar Ekströms jästmjöl), 1 kkp mjölk, 1 å 2 matskedar socker och 1 å 2 matskedar smör, göres en deg, som utbakas i runda kakor, vilka nagas och sporras i tresnibbar. Gräddas i stark värme.

Formlimpa grov.

3 kkp. grovt rågmjöl och 2 kkp. vetemjöl blandas väl med 2 fulla teskedar Ekströms jästmjöl och sammanknådas sedan med 2 kkp. mjölk

och 2 matskedar sirup. Salt och pomeransskal tages efter smak. Gräddas i smord form i god ugnsvärme under 3/4 timme.

Formlimpa fin.

1/2 kg. vetemjöl blandas väl med 3 teskedar Ekströms jästmjöl och sammanknådas sedan med 1/3 liter sur mjölk, 1 deciliter sirup och 1 matsked stötta pomeransskal. Gräddas i smord och bröad form under 40 å 45 minuter.

Allmänna regler vid bakning med H. E.
Ekströms jästmjöl.

Obs! Då det är av stor vikt, att jästmjölet blir väl blandat med mjölet, bör denna blandning helst ske medelst sammansiktning. All bakning sker på kall väg. Ugnsluckan bör under gräddningen hållas väl tillsluten. Degen bör genast utbakas och insättas i ugnen. En god stekugn kan med fördel användas.

